

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Стенограма пленарного засідання

18 вересня 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Стенограма пленарного засідання

18 вересня 2020 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання восьме
(П'ятниця, 18 вересня 2020 року)

Година запитань до Уряду	...4
Представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік»	...24
Прийняття постанов:	
«Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення безпечного навчального процесу і якісної освіти в умовах карантину, запровадженого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»	...49
«Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вживання невідкладних заходів для забезпечення безпечного освітнього процесу в умовах карантину, запровадженого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»	...49
«Про безпеку педагогічних працівників закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти під час пандемії коронавірусу SARS-CoV-2»	...49
Оголошення запитів народних депутатів України	...49
Виступи народних депутатів України з різних питань	...58

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
18 вересня 2020 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні колеги! Добрий день, шановні представники засобів масової інформації! Будь ласка, займіть свої місця і підготуйтеся до реєстрації.

Шановні колеги, поки ви готуетесь до реєстрації, я хотів би поінформувати вас, що сьогодні в нашого колеги Олександра Валерійовича Маріковського день народження (*Оплески*). Здоров'я вам і плідної роботи в екологічному комітеті! І головне – завжди знаходити саме своє місце.

Друзі, я дивлюся, вас щось небагато в залі. Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Готові реєструватися? Прошу реєструватися. Нагадую, реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки «За», першої зліва. Так, зліва. Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвався 181 народний депутат України. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України. Прошу їх привітати (*Оплески*).

Відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України у п'ятницю з 10 години проводиться «година запитань до Уряду». За пропозицією депутатських фракцій та груп члени Кабінету Міністрів України сьогодні будуть відповідати на запитання про роботу Тресторонньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Донбасі, щодо забезпечення навчального процесу в умовах посилення в Україні коронавірусної хвороби та стану нарахування заробітної плати працівникам закладів освіти.

Шановні колеги, нагадую, ми на засіданні Погоджувальної ради домовилися, що в нас буде такий регламент роботи під час «години запитань до Уряду»: 20 хвилин – виступ профільного віце-прем'єр-міністра; після цього – запитання до доповідача, одне запитання від кожної депутатської фракції та групи; далі – замість запитань до Прем'єр-міністра України будуть запитання до виконуючого обов'язки міністра освіти і науки України. Такий регламент роботи ми з вами затвердили. Заперечень немає, так?

На трибуну для виступу запрошується віце-прем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Юрійович Резніков.

РЕЗНИКОВ О.Ю., *віце-прем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України*. Доброго ранку, шановні народні депутати! Ризикуючи трошечки порушити встановлені тут правила, адже запрошений виступати як член уряду, я хочу все-таки почати з того, що маю перед вами виступити у двох іпостасях, оскільки я ще є членом української делегації в Тристоронній контактній групі. І, з вашого дозволу, я все-таки, наражаючись отримати зауваження від головуючого, почну саме як представник української делегації в Тристоронній контактній групі, а потім продовжу вже як член уряду відповідати на поставлені запитання.

Однією із складових гібридної війни, яку розпочала Російська Федерація в 2014 році, починаючи з окупації Криму, є інформаційна війна. Багато страхів і непорозумінь, які існують сьогодні і провокують розбрат, виникають саме внаслідок цієї інформаційної війни, зокрема, поширення міфів про Тристоронню контактну групу.

Головним міфом про Тристоронню контактну групу (ТКГ) є те, що вона наділена повноваженнями, яких не має. Я хочу ще раз підкреслити, що ТКГ не приймає рішень, ТКГ є тільки логістичним майданчиком для узгодження деталей та домовленостей, які досягаються лідерами Нормандського формату. Так почалося з 2014 року. Саме на цьому логістичному майданчику йде обговорення безпекових, гуманітарних, соціально-економічних питань, зокрема щодо звільнення утримуваних осіб, ремонту водогонів, точок розмінування, відкриття нових КПВВ. Ідуть перемовини щодо окремих політичних правових аспектів врегулювання, бо саме так записано в Мінських угодах. Але все відбувається чітко у визначених рамках і на підставі затверджених директив у тісній координації з Міністерством закордонних справ України. Рішення ухвалюються лише Президентом і парламентом України. Підкреслюю, лише Президентом у рамках діалогу лідерів Нормандського формату і лише парламентом як єдиним законодавчим органом. Скажемо так, саме парламент може прийняти спеціальний закон, який визначатиме, чи проводити, чи не проводити і в якій спосіб вибори на тимчасово окупованих територіях після їх деокупації, а також на яких підставах.

Президент України під час грудневого саміту лідерів Нормандського формату в Парижі минулого року дав чітке розуміння, що внесення жодних змін до Конституції України щодо включення туди якогось особливого статусу не буде, і це виключено. Так само Президент неодноразово говорив, що Мінські угоди потребують змін. Цю позицію ми обстоюємо в Тристоронній контактній групі.

Чи легко даються нам переговори в рамках Тристоронньої контактної групи? Ні, це дуже важко, переговори надзвичайно складні. Опоненти дуже часто грають не за правилами, але українська делегація робить усе можливе, щоб відстояти інтереси нашої країни.

Останнім досягненням є довготривалий режим тиші, який ми спостерігаємо вже сьомий тиждень, і ви це знаєте. Під час моїх робочих візитів

у Донецьку і Луганську області я, спілкуючись з людьми, отримую від них один головний сигнал: ми чуємо, – говорять люди, – що є тиша.

Єдине, чого ми можемо прагнути і просити вас, – це командної гри, щоб уряд, парламент і переговорники діяли в єдиній синергії. Бо це посилює позиції України і дає правильні сигнали нашим іноземним партнерам. Це стосується не тільки Донбасу, а й Криму, Севастополя. Про це може більше розповісти мій колега Дмитро Кулеба, він потім у режимі запитань доповість вам, як на це реагують наші іноземні партнери.

Які ще існують міфи? Міф про суб'єктивізацію визнання квазіутворень російських «проксі» на території окремих районів Донецької та Луганської областей (ОРДЛО). Ніколи про це не йшлося і не буде йти. І все, це крапка.

Міф про так звану інспекцію позицій українських військових у Шумах. Вибачте, але це відверта маячня. Це російський наратив. Росія зі своїми «проксі» сама зірвала перевірку, яка мала відбутися, тому що розуміла, що на виході отримає негативний результат. Адже йшлося виключно про «сіру зону» і лише для підтвердження звіту спеціальної моніторингової місії Організації з безпеки та співробітництва в Європі (СММ ОБСЄ), в якому чітко зазначено, що будь-яких порушень усталеного режиму тиші з боку України немає. Ми повністю підтримуємо мандат ОБСЄ та їх право верифікації режиму припинення вогню згідно з Мінськими домовленостями. Саме так зафіксовано в Мінських домовленостях: тільки СММ ОБСЄ має мандат на верифікацію припинення режиму вогню.

Ще один міф, що ТКГ начебто підкилимно готує вибори в ОРДЛО на 25 жовтня цього року і начебто тому весь цей клопіт навколо відомої постанови парламенту. Вибачте, але це нісенітниця. Для виборів потрібен окремий закон, і про це сказано, зокрема, в комплексі заходів Мінських угод: саме за окремим законом, прийнятим парламентом України на підставі законодавства України, Конституції України та Копенгагенських стандартів, можуть бути проведені вибори в ОРДЛО після повної деокупації, після виконання всіх безпекових умов, які передбачені в комплексі заходів Мінських угод.

Тепер я хочу все-таки перейти до звіту перед вами як член уряду, а не як член Тристоронньої контактної групи.

Вчора я письмово надіслав розгорнуту відповідь на всі запитання, які були направлені до мого секретаріату від фракцій. Але я хотів би окремо подякувати фракції, яка згадала одну з моїх тез під час публічних виступів. Вони запитали, чому я кажу, що реінтеграція триватиме 25 років. Я так кажу, бо це правда. Реінтеграція територій, які зараз тимчасово окуповані, не відбуватиметься зразу після закінчення війни. Кінець війни і реінтеграція не співпадатимуть за часом, бо ми говоримо про безпечну реінтеграцію – таку, що не пошматує країну і не створить нових ризиків. Безпечна реінтеграція триватиме мінімум одне покоління, давайте казати правду. Про це свідчить світовий досвід. У Німеччині і зараз помітні відмінності між заходом і сходом, хоча минуло понад 30 років, а стартові умови були інші.

Хочу підкреслити головне, деокупація і реінтеграція визначаються не тим, що відбувається в Тристоронній контактній групі, вони більшою мірою залежать від змін в країні, від рішень парламенту і дій уряду, які ці зміни забезпечують. Тому як член уряду, якому ви довірили відповідальність за певний напрям, хочу звернути увагу на ті кроки, які ми вважаємо необхідними, і прошу вас їх підтримати.

Перше. Після гарячої фази будь-якого конфлікту обов'язково настає перехідний період. Його важлива частина – це створення механізмів перехідного правосуддя. Що це таке? Згідно з принципами Організації Об'єднаних Націй, це право на правду і право на справедливість, це компенсація жертвам агресії, це відповідальність. Нам потрібен закон про відповідальність. Нам доведеться визначати, хто такі колаборанти, хто злочинці, а хто заручники, хто підпадає під амністію, а хто в жодному разі ні і має понести покарання по повній.

Я хочу подякувати парламенту за прийнятий вчора за основу так званий законопроект про воєнних злочинців. Комітет колеги Дениса Монастирського провів важливу роботу, і це дуже правильний крок.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України у тісній співпраці з колегами з уряду запропонує на розгляд парламенту пакет законопроектів щодо перехідного періоду. Там будуть відповіді і про колаборантів, і про порядок амністій, і багато інших важливих положень. Ми будемо просити вас їх підтримати.

Ми не уникнемо цих кроків і не повинні їх боятися, бо кожен із них – це сигнал, зокрема, мільйонам наших громадян, які зараз перебувають у заручниках окупаційного режиму. Коли вони зрозуміють наші з вами підходи до відповідальності, вони знатимуть, чого чекати і позбудуться страхів. Чим швидше ми дамо людям зрозуміти, як ми бачимо українське майбутнє, тим складніше буде існувати російському окупаційному режиму.

Звідси впливає друге. Щоб наблизити мир і деокупацію, ми повинні реалізувати кращий варіант майбутнього на підконтрольній території Донбасу, в районах, які пережили війну, або вже понад шість років відчують її подих зовсім поруч. Цей регіон сильно постраждав. Розвивати там економіку за рахунок бюджетних коштів чи донорської підтримки неможливо. Створити новий Донбас може тільки інвестор. Держава повинна запропонувати інвесторам, і українським, і іноземним, модель, яка стимулюватиме їх іти на Донеччину та Луганщину і розвивати там бізнес, дати нове життя регіонам. Для цього Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України ініціювало розробку стратегії економічного розвитку Донецької та Луганської областей.

Я тут, на трибуні – перед вами, а команда міністерства просто зараз проводить обговорення основних положень цього документа в десяти містах – від Старобільська до Маріуполя. Ми вважаємо за необхідне визначити на вільній частині Донеччини та Луганщини зони і кластери пріоритетного розвитку. Що

це передбачатиме? Набір податкових і митних преференцій, страхування військово-політичних ризиків, особливий порядок вирішення спорів на підставі норм міжнародного комерційного арбітражу та багато чого іншого. Разом з децентралізацією це і буде своєрідний особливий статус, тільки наш – український, а не той, про який мріють у Кремлі.

Паралельно з цим держава має системно інвестувати в інфраструктуру. Це стосується не тільки автодоріг, але й, наприклад, залізниці, особливо на Луганщині і в напрямку Маріуполя. Це стосується водопостачання та інтеграції цих територій до української енергосистеми. Ми не зможемо ефективно розвивати те, що ми не контролюємо. Завдяки такому підходу вільна частина Донбасу перетвориться на потужну точку зростання. У разі успіху, в який я особисто вірю, цей експеримент можна і навіть треба буде поширювати на інші регіони, які так само зазнали втрат, а також на тимчасово окуповані наразі території, але тільки після їх деокупації.

Окремий третій блок питань – це забезпечення інформаційного суверенітету. Уже готовий пакет пропозицій. Наприклад, ми будемо просити народних обранців, депутатів, підтримати законопроект, який зобов'яже мовників, які хочуть потрапити до мультиплексів, забезпечити некодований супутниковий сигнал. Це один із способів дати нашим громадянам у «сірій зоні», в Криму, в окупованій частині Донбасу доступ до українських телеканалів.

Підсумовуючи, наблизити деокупацію невійськовим шляхом можна тільки через зміни, які зроблять Україну сильнішою. Не через лозунги. Я дуже прошу підтримати ці зміни і допомогти нам разом їх впровадити.

І наостанок. Я знову повернуся до своєї ролі в Тристоронній контактній групі. Розумію, що багато присутніх тут колег хочуть почути коментар щодо постанови, яка стосується місцевих виборів. Я дам вам максимально відверту відповідь. Ця постанова політично дуже правильна і повністю співзвучна з тими тезами, які я особисто виголошую під час кожного свого інтерв'ю або коментаря, але, суто тактично, окремі її положення передчасні.

Чи ускладнила ця постанова ведення переговорів? Так, ускладнила. Чи скористалися нею наші опоненти для маніпуляцій? Так, скористалися. Чи заблокувала вона переговорний процес? Так, значною мірою він заблокований, наприклад, в гуманітарній підгрупі, де готується звільнення близько 100 наших бранців.

Приймати те чи інше рішення щодо зміни чи уточнення цієї постанови – це виключно прерогатива українського парламенту, і на цьому було наголошено українською делегацією в Берліні під час останньої зустрічі політичних радників лідерів країн Нормандського формату. І буде зрозуміло, якщо парламент України не захоче вносити якісь зміни саме до цієї постанови, бо нікому не подобаються ультимативні умови, тим паче з боку країни-агресора. Але якщо парламент України зможе проявити колективну мудрість і ухвалити якимсь іншим рішенням, яке підкреслить сприйняття Україною Мінського процесу як наразі безальтернативного майданчика для переговорів, яке підтвердить повноваження

української делегації і продемонструє довіру до неї, то це дасть важливий сигнал нашим західним партнерам та міжнародним посередникам з ОБСЄ. Таке рішення розширило б поле маневру для нашої роботи в Тристоронній контактній групі, тим більше, що згадана постанова де-факто зникне як чинник після 25 жовтня.

Я з великою повагою ставлюся до українського парламенту і маю надію, що народні депутати на своїй ділянці нашого спільного фронту проти агресора точно не підведуть.

Дякую. Готовий відповідати на будь-які запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Юрійовичу.

Будь ласка, запишіться на запитання від депутатських фракцій та груп.

Качура Олександр Анатолійович.

КАЧУРА О.А., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Фракція «Слуга народу». Дякуємо за ваш виступ. На жаль, ми вчора не змогли зустрітися для того, щоб прийняти те мудре колективне рішення, про яке ви сьогодні говорили.

Я хотів би, щоб ви більш розгорнуто нам розповіли, чи правда, що зараз весь мирний процес заблоковано лише одним питанням – внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році», тому що ми чули вчора це від наших іноземних партнерів, які є учасниками Тристоронньої контактної групи. І якщо так, то які повинні бути строки для прийняття парламентом іншого, мудрого, як ви сказали, рішення?

РЕЗНІКОВ О.Ю. Вибачте, у мене трішки ангіна, тому голос сідає. Насамперед правда в тому, що наші візаві в переговорах – представники Російської Федерації – насправді не налаштовані на швидке влаштування миру. Це правда. Отже, вони шукають будь-який привід для того, щоб маніпулятивно затримувати переговорний процес. Тому використання тези про те, що пункт 4 цієї постанови нібито ставить під сумнів стабільність ведення переговорів і підтримку Україною Мінського процесу, і це у свою чергу ставить нібито під сумнів можливість подальших переговорів, використовується ними під час дискусій у кожній робочій групі. Це почалося в політичній підгрупі, потім продовжилося в безпековій групі, в гуманітарній групі, але, на диво, не використовується в соціально-економічній групі.

Друга річ, яку вони використовували як спосіб блокування – бажання подивитися, що відбувається в Шумах, на що так само отримали жорстку відсіч голови української делегації Леоніда Макаровича Кравчука. Я не маю жодного сумніву, що вони будуть шукати інші приводи блокувати переговори.

Але, дійсно, пункт 4, який описує, як мають проводитися вибори в ОРДЛО після деокупації, на сьогодні суперечить пункту 9 комплексу заходів Мінських угод, тому що питання черговості відновлення урядом України контролю за кордоном між Україною і Російською Федерацією та днем проведення виборів записані по-різному. У пункті 9 комплексу заходів Мінських угод черговість номер один – це день виборів, а відновлення контролю за кордоном починається наступного дня і завершується після повного та всеосяжного політичного врегулювання. У пункті 4 постанови, якщо не помиляюся, спочатку має відновитися контроль за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Ми пишаємося тим, що саме ми зупинили підписану вами, пане Резніков, угоду про «консультативну раду» з десятима представниками ОРДЛО, що легітимізувало б цих представників, і так само зупинили цей спільний вояж на українські позиції в «сіру зону». До речі, за попередні п'ять років наша армія звільнила всю «сіру зону». І в Мінських угодах записано про розведення важкої техніки, а не відведення військ, що ви зараз чините.

Ну, а тепер низка запитань. Чому мінська переговорна група жодного разу вся разом не була на Донбасі, зокрема Фокін і Кравчук? Це перше.

Друге. Коли ви внесете законопроект про перехідне правосуддя, де буде визначено не повну амністію, а зазначено те, хто може потрапити під амністію?

Третє. Чому ви взагалі відмовилися зараз від «дорожньої карти», яка була підписана в Нормандському форматі, визнана нашими партнерами і визнавала пріоритетність безпекового блоку?

Четверте. Що це за знеособлені 100 заручників, де прізвища цих людей для країни?

І п'яте. Де тема миротворців?

Дякую.

РЕЗНІКОВ О.Ю. Можна відповідати? Шановна пані Ірино, мені дивно чути з ваших уст, що я нібито підписав якусь угоду про створення «консультативної ради». Мені здається, що ви вводите в оману українське суспільство, і це вам не личить. Це перше.

Друге. Законопроект про перехідне правосуддя ми підготуємо і разом з представниками профільних комітетів від імені уряду обов'язково внесемо на розгляд парламенту, ви матимете можливість його дискутувати.

Третє. Чи були ми на Донбасі? Так, я постійно під час робочих поїздки буваю у всіх населених пунктах Донецької та Луганської областей, які межують з лінією дотику.

Що там у вас четверте? Мені не відомий факт, що ви підписали у Нормандському форматі «дорожню карту». Якщо ви зможете мені надіслати підписаний лідерами Нормандського формату документ під назвою «дорожня карта», я вам буду щиро вдячний.

Що там було п'яте? А, вибачте, з поваги до членів родин, оголошувати перелік людей, який ми подали на звільнення, це злочин. Ви як людина, яка займалася гуманітарними обмінами, точно не маєте права цього казати. Ще раз, це вам не личить.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане віце-прем'єр-міністре, у нас склалися суперечливі відчуття від вашої доповіді. Таке враження, слухаючи вас, що ми говоримо про час безпекової реінтеграції окупованих територій, що ми вже повернули в лоно України ці території, але спосіб, механізм повернення територій для нас залишається незрозумілим.

Для мене так само незрозумілим є питання того, яке ви очікуєте мудре рішення парламенту в контексті виборів, які нав'язуються російською стороною, щодо ревізії прийнятого рішення. Тому що заяви в ТКГ, демонстрація намірів, перемир'я, яке існує тільки на папері, і так далі нас не наближають до миру. Таке враження, що ми ні на крок фактично не наблизилися до миру, а ціну вже платимо дуже велику в рамках цього переговорного процесу. Чи не здається вам, що плану, як завершити війну і досягти миру, в українській владі немає?

Дякую.

РЕЗНІКОВ О.Ю. План є, я вам щойно частково його оголосив. Це прийняття пакета законів про перехідний період, про перехідне правосуддя, про те, що ми можемо повернути ці території через повернення наших людей. Тільки уми і серця можна повернути, завдяки цьому ми зможемо провести реінтеграцію. Ми вже зараз маємо посилати сигнал тим людям, що лише в єдиній незалежній Україні вони будуть щасливі. І тому ми з вами маємо вже не просто говорити про це, а діяти, приймати відповідні закони, розвивати сьогодні вільні території Донецької та Луганської областей, давати їм точки росту можливого

економічного потенціалу, і вони самі захочуть жити разом з нами. Усе дуже просто.

Підтримайте. Не піднімайте руки, не здавайтесь, не треба здаватися. Усе буде добре. Усе буде Україна!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сухов Олександр Сергійович.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина. Шановний пане віце-прем'єр-міністре, у своєму виступі ви зауважили, що особисто ви, а також мешканці Луганщини відчувають дотримання режиму тиші. Так само це на початку серпня підтвердив Президент України, коли перебував на лінії розмежування. Але в листі голови Луганської обласної військово-цивільної адміністрації Гайдая на адресу Центральної виборчої комісії зазначено, що останнім часом лунають обстріли та відбуваються провокації з боку незаконних збройних формувань, у зв'язку з чим неможливо провести вибори у восьми об'єднаних територіальних громадах.

Шановний пане віце-прем'єр-міністре, скажіть, хто бреше?

РЕЗНІКОВ О.Ю. Якщо ви вимагаєте від мене оціночного судження, щоб я одного з двох названих вами представників української влади звинуватив у брехні, я цього робити не буду, тому що це вже маніпулятивне питання, попри всю мою повагу до вас.

Але я вам скажу, коли керівник військово-цивільної адміністрації дає пояснення, що ці території є небезпечними, як мінімум подивіться на ультиматуми, які лунають від представника окупаційного режиму з території Луганщини, про те, що вони нібито будуть порушувати режим тиші шляхом обстрілу українських позицій. Тому там і досі, на жаль, поки що небезпечна територія. Адже цей режим тиші є неусталений, і ми тримаємо його тільки завдяки тому, що дуже делікатно ведуться переговори. І кожне зусилля, яке сьогодні робиться перемовниками, зокрема, звернення першого Президента України Леоніда Макаровича Кравчука до вас з проханням підтримати позицію перемовників – це і є одна із спроб підтримувати режим тиші.

Тому тут тільки разом, не протистоянням між нами і вами, а тільки разом ми зможемо забезпечити усталений режим тиші, що дозволить нам провести вибори, зокрема місцеві.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Будь ласка, передайте слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Анатоліївна Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Доброго ранку! Дуже уважно слухала вашу доповідь і, знаєте, приходжу до якогось дивного висновку. Виходить так, що в команді Президента України, у монобільшості в парламенті сидять люди, які реєструють проекти постанов, що потім, після прийняття, псують переговори Тристоронньої контактної групи для української сторони. Запитання... Ну, ви теж, до речі, у команді Президента України. А як таке взагалі можливо? Як такі речі допускаються? Тобто у вас «пацюки» завелися в монобільшості? Що це взагалі таке?

Наступне запитання. Які обіцянки давала українська сторона на зустрічі радників у Берліні, і хто? Поясніть нам, будь ласка, для того, щоб ми чітко розуміли інтерпретацію Козака про те, що Верховна Рада України перегляне постанову про вибори, і це не було припущення, а по суті, поставили суспільство і нас як парламентарів перед фактом.

І останнє запитання. Які точки для розведення військ були чітко погоджені за останній місяць у рамках Тристоронньої контактної групи?

Дякую.

РЕЗНІКОВ О.Ю. Ваша теза про тварин точно не до мене. Це вам між собою треба розібратися, всередині, я не член парламенту. Вибачте, але це неетично, нас дивиться український народ, попри всю мою повагу до вас.

Жодних обіцянок під час зустрічі політичних радників від української делегації не давалося, не вірте кремлівській пропаганді. Я з цього й почав, що це елемент інформаційної війни. Ви або слабкі, якщо сприймаєте цю зброю, або щось не так.

Що там третє було, вибачте? А, вони, на жаль, ще не затверджені. Обговорювати зараз їх публічно не має ніякого сенсу, тому що вони розглядаються

в безпековій групі. На жаль, остаточного закріплення координат тих точок, наступних ділянок немає, тому я не буду вам їх розголошувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Михайлу Михайловичу Цимбалюку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Пане віце-прем'єр-міністре України, я розумію вашу емоційність, але просив би все-таки бути стриманішим, відповідаючи на запитання депутатів. Адже в нас парламентсько-президентська форма правління, принаймні ще де-юре. Бо можна перейти до того, що коли ви говорили про серця, то мали на увазі саме нашу політичну силу.

Запитань по суті два. Перше. Ви говорили про більш ніж 20 років реінтеграції Донбасу. Чи готує міністерство, яке ви очолюєте, конкретну програму, розуміючи, що за 20 років мало хто допрацює на цих посадах?

І друге. Я хотів би, щоб ви дали фахову оцінку, чи не вважаєте ви порушенням Конституції України, коли на підконтрольній українській владі території громадян України позбавляють права голосу?

Дякую за відповідь.

РЕЗНІКОВ О.Ю. Дякую вам за зауваження. Усі ми емоційні, тому що обговорюється складне питання територіальної цілісності та незалежності України. Але коли до мене звертаються з неповажними тезами, це не дає права навіть народному депутату так висловлюватися. І я дійсно симпатизую, зокрема, вашій політичній силі.

Так, справді, в моєму міністерстві розробляється стратегічна програма на 25 років, тому що я вірю в те, що скоріше повна реінтеграція не відбудеться. І не має значення, хто буде в цей момент членом уряду, міністром або депутатом. Ми всі маємо мислити стратегічно. Це правда.

І останнє. Так, обмеження прав – неприпустимо. Але є, на жаль, поодинокі випадки, які передбачені в Конституції України, коли такі обмеження з певних причин можуть бути. Вони визначені в Конституції України, починаючи від,

наприклад, реквізиції майна, як варіант, коли відбуваються надзвичайні ситуації: воєнна ситуація, воєнний стан і так далі. Тому такі обмеження в правах можливі. І знову-таки рішення приймається Президентом України, парламентом, урядом залежно від компетенції. Якщо є дискусія... Я так розумію, саме парламентом ви прийняли рішення, в яких районах не проводитимуться вибори, і делегували це право Центральній виборчій комісії. Я готовий з вами потім у кулуарах провести фахову дискусію.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я дякую Олексію Юрійовичу. Час для запитань і відповідей завершився. Дякую (*Шум у залі*).

Ні, ми домовлялися. У нас за регламентом – запитання від політичних сил, і на цьому крапка.

Дякую, Олексію Юрійовичу, займіть, будь ласка, своє місце.

А, ще Волошин. Я перепрошую, у мене тут збілося. Олексію Юрійовичу, у мене тут в техніці збій, ще Волошин Олег Анатолійович поставить вам запитання. Перепрошую. І після цього я запрошу виконуючого обов'язки міністра освіти і науки України. Підготуйтеся, будь ласка.

ВОЛОШИН О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, пане Руслане. Шановний пане Резніков, знаєте, наша фракція, на відміну від наших опонентів з колективної «партії війни», зовсім не пишається тим, що парламент щось зриває з ваших мирних ініціатив. До того ж ми не вишукуємо жодного приводу для того, щоб вас критикувати за щось інше, окрім як за повільний темп мирного процесу.

Ви блискуче і дуже точно проаналізували, у чому саме ця злощасна постановою про місцеві вибори і її пункт 4 суперечить пункту 9 Мінських угод. Звідси запитання. Ви ж це розуміли з самого початку. Чому ви цю позицію, цю чітку невідповідність і штучність проблеми, що створюється для мирного процесу, що заводять його в глухий кут, не пояснили представникам монобільшості та інших фракцій до голосування? Можливо, ви проводили цю роботу і вас просто не послухали, тоді ми можемо звинувачувати наших колег у тому, що вони свідомо заважають вашій роботі і зривають мирний процес. Адже Верховна Рада України, як ми всі знаємо, не має повноважень сама трактувати Мінські угоди, бо це є міжнародна угода.

Дякую.

РЕЗНИКОВ О.Ю. Я відповім на ваше запитання з кінця. Мінські угоди – не міжнародна угода, це політико-дипломатичні домовленості. Мінські угоди не ратифіковані ані українським парламентом, ані російською Державною Думою. Це факт. Вони навіть не зареєстровані в Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй, вони просто підтримані Радою Безпеки ООН, тому тут є нюанс. Вважаю, що воля українського парламенту – тлумачити, і про ту мудрість я і казав, коли виступав сьогодні на початку засідання.

Стосовно того, чи проводите ви як парламент з нами консультації. Відповідь – ні. Тому я і закликаю: давайте працювати разом, давайте досягати синергії, давайте силами парламенту, силами уряду, силами української делегації почнемо разом працювати в інтересах налагодження миру і припинення цієї війни. Мені здається, в цьому відповідь на запитання. Ми просто мало один з одним спілкуємося, комунікуємо, от і все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тепер уже точно дякую, Олексію Юрійовичу, ще раз за таку доповідь. Думаю, стало зрозуміло багато аспектів питань, які стосуються вашої сфери відповідальності.

Шановні колеги, запрошується до слова виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України Шкарлет Сергій Миколайович.

Ми також домовлялися, що ви зараз запишетесь і працюватимемо у тому ж форматі: одне запитання – від кожної фракції та групи.

Прошу провести запис на запитання від фракцій та груп.

Запрошується до слова народний депутат Вельможний Сергій Анатолійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина. Шановний пане виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України! COVID-19 не відступає, і, на жаль, з початком навчального року різко збільшилася кількість вчителів та дітей, хворих на коронавірус. Тож наші педагоги, як і медики, теж перебувають у перших рядах серед тих, хто вразливий до хвороби.

Сьогодні в порядку денному є три проекти постанов парламенту, які покликані частково вирішити питання безпеки освітнього процесу. А які механізми захисту педагогів запропонувало Міністерство освіти і науки України Кабінету Міністрів України? Чи планує міністерство впровадити страхування вчителів на кшталт страхування медиків? Якщо є такі плани, чи передбачені кошти в бюджеті на 2021 рік, і яка сума? Адже проблема стає нагальною і потребує швидкого розв'язання.

Дякую. Сергій Вельможний, Луганщина.

ШКАРЛЕТ С.М., виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України. Доброго дня, шановний головуючий, шановні народні депутати! Дякую за

можливість виступити перед вами і надати відповіді на запитання щодо тих «гарячих» проблем, які є на сьогодні в освіті.

Стосовно того, що зробило Міністерство освіти і науки України для захисту вчителів і убезпечення освітнього процесу. Щотижнево відбуваються селекторні наради. Міністерство в межах своєї компетенції формує рекомендаційні засади і разом з Міністерством охорони здоров'я України та органами місцевого самоврядування неодноразово намагалося внести декілька проектів постанов щодо повернення коштів з фонду боротьби з COVID-19. Але, враховуючи, що вже на початок червня фонд боротьби з COVID-19 був перерозподілений, до речі, дякую за співпрацю членам бюджетного комітету, членам Комітету з питань освіти, науки та інновацій, ми запропонували внести зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік». І вчора 255 голосами народних депутатів, дякую за цю підтримку, були внесені зміни до статті 103² Бюджетного кодексу України. Отже, передбачена можливість використання залишків коштів минулорічної субвенції в розмірі 3,3 мільярда гривень для протидії COVID-19: на дезінфекцію, засоби індивідуального захисту.

Стосовно страхування. У цьогорічному бюджеті коштів на окрему бюджетну програму для страхування вчителів не передбачено. Водночас Міністерство освіти і науки України у співпраці з Міністерством фінансів України в рамках перерозподілу існуючих видатків у розмірі 540 мільйонів гривень намагається підготувати постанову Кабінету Міністрів України і спрямувати ці кошти на засоби для боротьби з COVID-19. Але на наступний рік окрему...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Совсун Інні Романівні, фракція політичної партії «Голос».

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня! У мене вже давно немає запитань до виконуючого обов'язки міністра освіти і науки України Шкарлета. Прошу передати слово Наталії Піпі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає запитань, мабуть, не треба реєструватися.

Пані Наталія Піпа. Будь ласка.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Ваш випробувальний термін закінчується 25 вересня. За цей час провалено процес підготовки шкіл до навчального року, були проблеми із зовнішнім незалежним оцінюванням, а також у ваших роботах виявлено 90 відсотків плагіату.

Перше питання. Прокоментуйте це, ми очікуємо. Суспільство і парламент переконані, що ви повинні піти і передати обов'язки професійнішому міністру.

І друге. Ви ще маєте кілька днів. Чи встигнете ви ухвалити стандарт середньої освіти, якого зараз чекає вся країна, для продовження реформи «Нова українська школа»?

Дякую.

ШКАРЛЕТ С.М. Дякую за запитання, пані Наталіє. Щодо першого блоку питань. Я нічого не знаю про термін 25 вересня, це по-перше. І по-друге, щодо провальної роботи зі школами. Мені здається, це дещо перебільшено. З парламентської трибуни ви заявляєте, що, можливо, на сьогодні підготовку шкіл до навчального року провалено, але є переважна більшість директорів, керівників органів місцевого самоврядування, які ретельно та плідно підготувалися до організації освітнього процесу.

Щодо мого плагіату. Знаєте, є два висновки представників професійних органів, які опубліковані на сайті і повністю спростовують ті речі, які ви конкретно розганяєте в мережі. Я абсолютно впевнений, що для більшої частини науковців України це питання вже давно закрите.

Будь ласка, нагадайте третю частину.

Стандарт середньої освіти. Думаю, що ви маєте на увазі базовий компонент – 5-9 класи. Стандарт щодо 5-9 класів на сьогодні опрацьований в повному обсязі із залученням фахівців Національної академії педагогічних наук України, громадських установ і організацій та переданий до Секретаріату Кабінету Міністрів України. Сподіваюся, що до 24 вересня ми внесемо його на розгляд комітету, а 30 вересня – очікуємо його затвердження і прийняття на засіданні уряду.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Герасимову Артуру Володимировичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». У нас зараз «година запитань до Уряду», тож в мене запитання до уряду. Шановний пане Прем'єр-міністре!

Шановний пане Прем'єр-міністре, я розумію, що там важливі перемовини, ділите бюджет чи що, але хотілося б, щоб ви послухали народних депутатів.

Питання в мене таке. Після позавчорашнього рішення щодо Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, яке, до речі, знаменувало завершення епохи монобільшості і перехід до більшості дуєтом – «Слуги народу» разом з ОПЗЖ – в Європарламенті заговорили про скасування безвізу для України. Ви фактично вже давно перетворили безвіз на «безвіїзд», тепер ще й на «безв'їзд». Хотілося б почути ваш коментар щодо безвізу, а також щодо макрофінансової допомоги.

І друге питання. Член вашої команди, член уряду міністр охорони здоров'я Степанов пішов на місцеві вибори. Чи він пішов уже у відпустку? І взагалі як ви вважаєте, під час пандемії в державі, коли цифри б'ють усі рекорди, де місце міністра охорони здоров'я України – на виборах чи в боротьбі з епідемією?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, перед тим, як Прем'єр-міністр України буде чи не буде відповідати, я все-таки хочу нагадати, що «година запитань до Уряду» формується за узгодженим поданням фракцій під час засідання Погоджувальної ради, отже було визначено два міністри, які доповідатимуть. Якщо Прем'єр-міністр вважає за необхідне, будь ласка, може відповісти. Але я закликаю всіх народних депутатів діяти відповідно до регламенту.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А., Прем'єр-міністр України. Доброго дня, шановні народні депутати! Безвіз не скасовується. Наші міжнародні колеги з Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки абсолютно відверто заявляють про необхідність проведення прозорого конкурсу. Зараз ми дотрималися всіх процедур, які прописані правилами, законодавством України. Далі лишається питання відкритості, прозорості конкурсу. Давайте всі разом, суспільством, парламентом подивимося, як буде проведено конкурс. Я впевнений, що все буде зроблено абсолютно в межах чинного законодавства.

Стосовно участі в місцевих виборах членів уряду. Це не заборонено законом. Міністр не бере участі в агітаційних заходах, тому балотуватися законом дозволяється. У разі взяття участі в агітаційних заходах, звичайно, необхідно буде брати відпустку. Наразі такі заходи не плануються.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Шуфрич Нестор Іванович, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Я бачу, у нас на екрані ще Прем'єр-міністр України. Прошу все-таки на мене навести камеру. Дякую. Прошу дати мені 1 хвилину.

Шановний виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України, у мене запитання. Усе суспільство стурбоване ситуацією щодо COVID-19, зокрема, наскільки це може загрожувати навчальному процесу. Зрозуміло, батьки хочуть, щоб діти були в школі, а вони самі в цей час могли займатися і робочими питаннями, і питаннями щодо забезпечення життя сім'ї в цілому. Але скажіть, будь ласка, як ви вважаєте, де та межа, де той поріг, коли навчальний процес знову необхідно буде перевести на дистанційну форму? Чи планується таке, і за яких обставин? Для нас сьогодні, безумовно, критично важливо здоров'я наших дітей та родин.

Дякую.

ШКАРЛЕТ С.М. Дякую, Несторе Івановичу, за запитання. Дійсно, найважливіше – це здоров'я дитини, вчителя, суспільства. Але при цьому не менш важливим є психологічне здоров'я та соціалізація дітей, а також можливість батьків працювати під час перебування дітей у школі.

Міністерство освіти і науки України разом з Міністерством охорони здоров'я України в межах своїх повноважень чітко розробили рекомендації щодо організації дистанційної та змішаної форм навчання. Сподіваємося на те, що все-таки в нашої нації вистачить здорового глузду, щоб дотримуватися соціального дистанціювання, всіх правил безпеки і гігієни.

На сьогодні більшість шкіл готова до реалізації змішаної та дистанційної форм навчання, адже міністерство доклало максимум зусиль для того, щоб разом зі своїми партнерами, зокрема швейцарською корпорацією, розробити спільно зі студією онлайн-освіти *EdEra* дистанційний онлайн-курс щодо прикладів дистанційного навчання і можливості навчання вчителів. Уже 47 тисяч вчителів і 65 тисяч педагогів закладів професійно-технічної освіти пройшли цей курс з організації роботи в умовах навіть жорсткого карантину, коли вимушені будемо перейти на тотальне дистанційне навчання.

Сподіваюся, що ми будемо працювати в режимі повного дистанційного навчання виключно в тих зонах, де буде встановлено локдаун, а більша частина навчальних закладів працюватиме в режимі змішаного навчання.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Констанкевич Ірині Мирославівні, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Пане виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України, насамперед дякую вам за те, що ви тримаєте під контролем питання щодо страхування освітян. Водночас поруч із педагогами є ще ситуація з тими, хто працює в дошкільній, позашкільній, професійній, фаховій передвищій освіті. Це питання не лише щодо страхування, але

й щодо заробітних плат. Група «Партія «За майбутнє» зареєструвала низку законопроектів, які стосуються підвищення заробітної плати освітянам.

Скажіть, будь ласка, коли в Міністерстві освіти і науки України буде створено робочу групу з вирішення питання щодо заробітних плат цих категорій освітян. Ми з колегою Поляковим саме цим питанням займаємося в нашій групі. Тому прошу поінформувати.

І ще прохання. Прошу взяти під контроль ситуацію в Любешівському технічному коледжі на Волині. Там два роки тому обвалилася стіна і необхідно виділити кошти з державного бюджету на реконструкцію цієї будівлі.

ШКАРЛЕТ С.М. Дякую за запитання, Ірино Мирославівно.

Міністерство освіти і науки України тримає під контролем не лише ситуацію із загальною середньою освітою. Дійсно, і дошкільна, і шкільна, і фахова передвища, і вища освіта теж перебувають у полі зору. Я дякую Президенту України і Прем'єр-міністру України за підтримку. А плідна робота з Міністерством фінансів України і бюджетним комітетом дозволила нам закласти в бюджет на наступний рік тридцятивідсоткове підвищення заробітної плати, яке сьогодні є і гарантується державою.

Щодо страхування. Справді, коштів у бюджеті цього року на це не передбачено. Але, співпрацюючи з соціально орієнтованим страховим бізнесом, ми уклали меморандум з топ-5 страхових компаній, які готові на добровільних, дуже м'яких умовах забезпечувати страхування всіх категорій освітян, які сьогодні є в Україні.

Щодо робочої групи. Разом із Комітетом з питань освіти, науки та інновацій ми ще в серпні створили робочу групу з питань забезпечення заробітної плати. В міністерстві і в комітеті є свої напрацювання стосовно певних дій, але ми в жодному разі не відмовляємося від постанови Кабінету Міністрів України № 822, якою гарантуються три мінімальні заробітні плати і найнижчий тарифний розряд не менш ніж чотири прожиткові мінімуми.

Щодо Любешівського технічного коледжу. Прошу оформити звернення до міністерства з обрахуванням тих витрат, які необхідні для ліквідації цих наслідків.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бабак Сергій Віталійович.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, Сергію Миколайовичу! Учора було перерозподілено 200 мільйонів гривень з державного бюджету на 2020 рік:

170 мільйонів – капітальні видатки на заклади вищої освіти та 30 мільйонів – на фахову передвищу освіту. Шкода, що не на боротьбу з наслідками COVID-19, можливо, краще було б – на засоби індивідуального захисту, але ми вже спробуємо це питання вирішити своїми постановами. Мабуть, це важливіше. Поясніть, будь ласка, куди конкретно міністерство планує направити ці 170 мільйонів гривень щодо вищої освіти і 30 мільйонів гривень щодо фахової передвищої освіти до кінця 2020 року? Це перше.

І, будь ласка, якщо можна, друге запитання. Дев'ять місяців тому згорів Одеський коледж економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу, його майно перебуває на балансі Міністерства освіти і науки України, але там жодних робіт з консервації не проводиться. Поясніть, будь ласка, чому, і що ви плануєте з цим робити?

Дякую.

ШКАРЛЕТ С.М. Дякую за запитання. Стосовно 200 мільйонів гривень. Дякую бюджетному комітету і 255 народним депутатам за можливість знайти додаткові 200 мільйонів гривень (170 – для закладів вищої освіти і 30 – для закладів передвищої освіти). Міністерство планувало насамперед здійснити реконструкцію, добудову тих закладів вищої та передвищої освіти, де вже є проектно-кошторисна документація і майже завершені певні роботи з будівництва. Зокрема, намічали виділити кошти, якщо вони залишаться, на пожежний захист.

Але робота міністерства була не лише в цьому. У проекті бюджету на наступний рік ми передбачили 1 мільярд гривень саме на пожежну безпеку закладів вищої та фахової передвищої освіти, передусім гуртожитків.

Стосовно майна Одеського коледжу економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу. Сьогодні я точно з'ясую, яка ситуація з цим майном. Але, наскільки я знаю, воно виведено з активного використання, там освітній процес не відбувається.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України! Фракція «Батьківщина» абсолютно поділяє тривогу за здоров'я як дітей, так і викладачів. Тому наша фракція серед ініціаторів проекту постанови про виділення близько 8 мільярдів гривень на освіту, саме на ці цілі. Сподіваюся, що ми її сьогодні приймемо.

А запитання мої такі. Перше. Як людина, яка досконало знає особливості і тонкощі вищої освіти, скажіть, якою ви бачите стратегію її розвитку за цих нових умов, зокрема, які новації під час прийому до вишів очікуються у 2021 році?

І друге запитання. Яка доля субвенції і які її обсяги очікуються на реформу «Нова українська школа» у 2021 році?

Дякую за відповідь.

ШКАРЛЕТ С.М. Дякую, Іване Григоровичу. Спочатку відповім на друге запитання.

Дуже багато лунало закидів, що міністерство припинило реформу «Нова українська школа». Хочу спростувати цей міф і зазначити, що Міністерство освіти і науки України постійно тримає в полі зору продовження реформи «Нова українська школа». Це підтверджується тим, що ми доопрацювали стандарт середньої освіти для 5-9 класів і готові до 30 вересня внести його на розгляд уряду.

Стосовно субвенції. На минулий рік у нас було передбачено 1 мільярд 60 мільйонів гривень. На сьогодні близько 800 мільйонів перераховано місцевим бюджетам, на жаль, використано лише 370-380 мільйонів. Але позавчора була проведена селекторна нарада, де ми ще раз із керівниками обласних управлінь, з профільними заступниками голів обласних державних адміністрацій доопрацювали це питання. У проекті Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік» на реформу «Нова українська школа» передбачено вже 1 мільярд 421 мільйон гривень, тобто майже на 400 мільйонів гривень більше, ніж у минулому році.

Стосовно стратегії розвитку вищої освіти. На виконання указу Президента України № 210, одним із елементів якого було формування саме стратегії розвитку вищої освіти, впродовж липня і серпня працювала робоча група, до якої було залучено понад 180 фахівців, 63 громадські організації, 90 закладів вищої освіти, яка напрацювала основні цілі. Стратегія пройшла громадське обговорення, сьогодні відбудеться фінальне обговорення між усіма учасниками, а після цього ми внесемо її на затвердження. У рамках стратегії розвитку вищої освіти ми передбачили сім основних цілей. А саме: покращення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запросіть народних депутатів до залу, незабаром будемо переходити до розгляду бюджету.

І останнє запитання від заступника Голови Верховної Ради України Кондратюк Олени Костянтинівни.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую. Продовжуючи запитання мого вельмишановного колеги Івана Григоровича Кириленка, я все-таки просила б вас, пане виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України, уточнити щодо сучасних підходів міністерства вже в умовах пандемії. Чи є диференціація в роботі міністерства стосовно програм, форм навчання залежно від технічного оснащення

шкіл? Наскільки я розумію і чула з ваших уст, у нас зараз тільки 74 сільські школи не під'єднані до мережі Інтернет. Водночас є інформація, що таких шкіл 6 тисяч. Як ви будете виходити з цієї ситуації? Чи розроблені спеціальні програми, особливо для сільських шкіл, які, дійсно, можуть опинитися в «червоній» зоні, і там будуть зовсім інші умови навчання?

Дякую.

ШКАРЛЕТ С.М. Дякую за запитання. Звичайно, Міністерство освіти і науки України напрацювало рекомендації щодо особливостей навчання в різних умовах, зокрема передбачені змішана та дистанційна форми навчання для сільських і міських шкіл.

На сьогодні спільно зі студією онлайн-освіти *EdEra* розроблено онлайн-курс, на якому проводиться спеціальне навчання педагогів щодо організації різних форм навчання в будь-яких умовах, ним уже скористалися 65 тисяч педагогів. Є трохи розбіжності між Міністерством цифрової трансформації України та Міністерством освіти і науки України стосовно незабезпечення інтернет-зв'язку. Станом на сьогодні, за статистичними даними самих шкіл, лише 54 з них у нас опрацьовані. Міністерство цифрової трансформації України передбачає оптоволоконний зв'язок більше ніж 100 мегабіт, який буде працювати. Просто трошки існує неузгодженість позицій.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час, відведений на «годину запитань до Уряду», вичерпано.

Шановні колеги, наступне питання – це представлення Кабінетом Міністрів України проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік» ([№ 4000](#)). Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Для представлення проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік» запрошується міністр фінансів України Сергій Михайлович Марченко. Регламент – до 20 хвилин.

МАРЧЕНКО С.М., *міністр фінансів України.* Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні народні депутати України! Дозвольте представити вам розроблений Міністерством фінансів України та підтриманий урядом проект Закону «Про Державний бюджет України на 2021 рік». Уряд вчасно подав цей документ на розгляд парламенту, як цього вимагає Конституція України та Бюджетний кодекс. Я вдячний Прем'єр-міністру та всім членам уряду за активну участь у розробці та підтримці проекту на засіданні Кабінету Міністрів. Хотів

також подякувати команді Міністерства фінансів за злагоджену роботу над розробкою збалансованого документа, який, справді, є реальним до виконання.

Разом з проектом бюджету ми подали середньострокові показники до 2023 року зі стелями видатків і цілями для кожного з міністерств. У такий спосіб ми виконали наше завдання щодо розробки середньострокових напрямів бюджетної політики і показали визначеність на середньострокову перспективу бюджетної політики.

Щодо основних макропоказників. Бюджет 2021 року базується на Програмі діяльності Кабінету Міністрів та стратегічних цілях, визначених Президентом України. Він реалістичний та збалансований, ґрунтується на макроекономічному прогнозі, який був ухвалений урядом у липні цього року. Цей прогноз передбачає зростання реального ВВП на 4,6 відсотка і після падіння, очікуваного цього року, на 4,8 відсотка. Інфляція прогнозується на рівні 7,3 відсотка. Середньорічний курс, закладений у проекті Держбюджету, 29,1 гривня до долара США.

Щодо пріоритетів. У 2021 році уряд України продовжить здійснювати всі необхідні заходи для того, щоб наша країна успішно пройшла коронакризу, економіка відновилася, і ми мали можливість для розвитку. Тому головними маркерами в умовах пандемії мають бути: захист громадян, підтримка ділової активності та сприяння трансформації економіки. Країна потребує рестарту. Тому цей документ можна назвати бюджетом можливостей для подальшого розвитку, для підтримки громадян після удару пандемії коронавірусної хвороби.

Серед головних пріоритетів: підвищення мінімальної заробітної плати до 6500 гривень; індексація пенсій та доплат пенсіонерам, які досягли 75 років; забезпечення громадян доступними якісними медичними послугами, у тому числі спрямування коштів бюджету на COVID-19-пакет; продовження освітньої реформи в рамках проекту «Нова українська школа»; розвиток культури та підтримка спорту вищих досягнень.

Пріоритетами також є: реалізація заходів щодо підвищення обороноздатності країни та підвищення грошового забезпечення військовослужбовців; продовження започаткованого Президентом України проекту «Велике будівництво» та розвиток залізничного транспорту, масштабна цифровізація економіки, формування фінансово спроможних регіонів. Це ті чіткі пріоритети, які дадуть можливість підвищити добробут наших громадян та забезпечити розвиток економіки.

Доходи ми визначили на рівні 1 трильйона 71 мільярда гривень, це більше на 92 мільярди порівняно з бюджетом 2020 року. Видатки та надання кредитів – 1 трильйон 350 мільярдів гривень. Дефіцит бюджету планується на рівні 270 мільярдів гривень, що становить 6 відсотків ВВП, це менше показника поточного року на 1,5 відсотка.

Щодо дефіциту. За прогнозами Міжнародного валютного фонду, фіскальний дефіцит країн, що формуються, у 2021 році в середньому становитиме 8,5 відсотка ВВП, а у світі загалом – 8,2. Показники України в цьому контексті

виглядають досить помірними. Наш рівень бюджетного дефіциту навіть означає жорсткий характер фіскальної політики відносно інших країн світу. Разом з тим ми передбачаємо скорочення дефіциту бюджету на середньострокову перспективу: у 2022 році – до 4,5 відсотка ВВП, у 2023 році – до 3 відсотків ВВП, оскільки передчасне, різке зменшення дефіциту бюджету в наступному році стало б додатковим шоком для нашої економіки, поглибило б економічний спад під затьямним характером пандемії та могло б заблокувати позитивні тенденції відновлення ВВП.

Хочу звернути вашу увагу, що наша країна не є унікальною в плані зміни дефіциту внаслідок пандемії. Як свідчать тенденції зміни дефіциту бюджетів країн світу, через тривалу коронакризу та необхідність підтримки економік державні видатки в більшості країн світу залишаються високими. Як результат, у короткостроковій перспективі фіскальна консолідація залишається обмеженою. Для прикладу. Єгипет очікує зменшення дефіциту в 2021 році від 7,9 до 7,8 відсотка; Франція – від 10,2 до 6,7; Польща – до 6 відсотків; Нідерланди – до 5,5; Румунія – до 5,5; Індонезія – до 5,7. Усі зазначені країни забюджетували значний дефіцит бюджету на 2021 рік – від 5,5 до 6,7 відсотка ВВП.

Щодо доходів. Під час підготовки проекту бюджету для нас принциповим було досягти балансу, виходячи з наявних можливостей. Тому ми формували бюджет не від побажань, а саме від очікуваних доходів та реальних можливостей. Бюджетні доходи відображають те, які реально надходження може забезпечити наступного року економіка без підвищення податків. Принципу реалістичності ми дотримувалися повністю.

Усіх відразу заспокоюю: коштів у бюджеті достатньо для фінансування всіх пріоритетних потреб держави. Дохідна частина зростає на 92 мільярди гривень порівняно з поточним роком. При цьому частку перерозподілу ВВП через доходи бюджету передбачається знизити на 0,8 відсоткового пункту – до 23,5 відсотка. Тиску на чесний бізнес і сумлінних платників податку не буде.

Наступного року за рахунок відновлення економічної активності, ліквідації схем, ухилення від сплати ПДВ ми плануємо додатково отримати до державного бюджету 82 мільярди гривень. За останні декілька місяців роботи ДПС було досягнуто конкретних результатів боротьби з тіньовими схемами зі сплати ПДВ та фіктивного податкового кредиту. Під час зменшення обсягів поставок товарів у травні – серпні до 2019 року на 14,2 відсотка було сплачено ПДВ на 8,1 відсотка більше, ніж за аналогічний період року. За травень – серпень сплата ПДВ становила 81,6 мільярда гривень, що на 6 мільярдів більше, ніж минулого року. Це притому, що в нас є падіння економіки, ми знаходимо можливості дофінансування наших видатків. Податкова ефективність ПДВ на 2021 рік прогнозується на рівні 2,9 відсотка, що відповідає нинішньому тренду.

Щодо видатків. Порівняно з плановими показниками 2020 року видатки зростуть на 65,5 мільярда гривень, або на 5,1 відсотка.

На 2021 рік видатки розвитку передбачено майже 175 мільярдів гривень. Цей показник зросте на 12,4 мільярда гривень порівняно з цим роком. Темпи зростання видатків розвитку в півтора разу швидші, ніж видатки в цілому.

У центрі уваги проекту бюджету – турбота про українців. Саме тому видатки на соціальне забезпечення, охорону здоров'я, безпеку, оборону, освіту та культурний розвиток становлять понад 70 відсотків усіх видатків державного бюджету.

Передбачається поетапне підвищення мінімальної заробітної плати, що відповідає наявним економічним умовам. Уже з 1 січня мінімальна заробітна плата зросте з нинішніх 5 тисяч гривень до 6 тисяч гривень, а з 1 липня 2021 року – до 6 тисяч 500 гривень. У загальному підсумку таке підвищення коштуватиме країні 41 мільярд гривень. Важливо, що це вплине на заробітні плати медиків, вчителів, інших працівників бюджетної сфери. Співвідношення мінімальної заробітної плати та середньої заробітної плати у 2021 році зросте від 45 до 48 відсотків.

Соціальні видатки будуть профінансовані в розмірі 323 мільярди гривень. У Пенсійному фонді трансферт становитиме 204 мільярди гривень, з них 18 мільярдів гривень – на індексацію пенсій, 2,4 мільярда гривень – на допомогу пенсіонерам, старшим 75 років. Щомісячну допомогу до пенсій у розмірі 400 гривень отримає 1 мільйон пенсіонерів. На виплату допомоги, пільг і субсидій передбачено 104 мільярди гривень. На соціальний захист внутрішньо переміщених осіб, чорнобильців, осіб та дітей з інвалідністю, учасників АТО – близько 10 мільярдів гривень.

Освіта. Видатки на освіту заплановані у сумі 174 мільярди гривень, на 34 мільярди гривень більше, ніж у бюджеті цього року. З них: 103 мільярди гривень – освітня субвенція для виплати підвищених на 30 відсотків заробітних плат вчителів; близько 50 мільярдів гривень – видатки на вищу освіту; 5,4 мільярда гривень – для виплати стипендій. Окремо відзначаю потреби інклюзивної освіти. Передбачені в бюджеті 500 мільйонів гривень дадуть можливість отримати повноцінну освіту 30 тисячам дітей.

Охорона здоров'я є нашим ключовим пріоритетом. З огляду на пандемію і продовження медичної реформи видатки на медицину зростуть безпрецедентно – до 4,2 відсотка валового внутрішнього продукту, це понад 190 мільярдів гривень у зведеному бюджеті, плюс 57 мільярдів до поточного року. До 2023 року прогнозується зростання обсягів фінансування охорони здоров'я до рівня 5 відсотків ВВП.

Для продовження реалізації програми медичних гарантій передбачається 123 мільярди гривень. Це – 35 пакетів медичних послуг для населення, а також відшкодування вартості лікарських засобів для понад 5 мільйонів осіб. Ця сума враховує видатки для підвищення на 30 відсотків заробітних плат медиків.

Боротьба з COVID-19. Пакет боротьби з COVID-19 в наступному році становитиме 19 мільярдів гривень, з них: 16 мільярдів гривень – надання медичних послуг у межах Програми медичних гарантій на реагування на епідемію

COVID-19; 2,6 мільярда гривень – вперше видатки на вакцинацію від COVID-19; 1 мільярд гривень – на оснащення робочих місць вчителів технічними засобами для дистанційного навчання.

Ще один пріоритет – це підтримка культури. Ця сфера більше не буде фінансуватися за залишковим принципом. Ми передбачили видатки на підтримку культури в розмірі 7,5 мільярда гривень, плюс 3 мільярди гривень до бюджету цього року. Йдеться про фінансування театрів, художніх колективів, забезпечення діяльності музеїв, бібліотек, про державну підтримку кінематографії і книговидавничої справи, проектів Українського культурного фонду.

Уперше ми спрямовуємо 1 мільярд гривень на ремонт та реставрацію об'єктів сфери культури, ще 200 мільйонів гривень вперше заплановано на розвиток туристичного потенціалу.

У зв'язку з необхідністю підготовки та участі українських спортсменів у літніх Олімпійських, Паралімпійських, Дефлімпійських іграх у наступному році на підтримку спорту та підготовку наших спортсменів передбачено 7,4 мільярда гривень.

Ще один пріоритет – цифровізація економіки. Для реалізації електронного урядування, проекту електронних послуг вебпорталу «Дія» планується виділити майже 3 мільярди гривень, що на 1,4 мільярда гривень більше, ніж у 2020 році.

Ми розширюємо перелік публічних послуг, що стане доступним онлайн громадянам та бізнесу.

На потреби національної безпеки та оборони загалом у бюджеті ми заклали 5,93 відсотка від ВВП. Це безпрецедентні цифри. Цей показник відповідає вимогам Закону «Про національну безпеку України» і забезпечить розвиток та модернізацію військової техніки, посилить кадровий потенціал армії, посилить соціальний захист наших оборонців та захисників правопорядку. Грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та поліцейських зросте до 131 мільярда гривень.

У рамках проекту «Велике будівництво» на дорожню інфраструктуру ми заклали додатково 20 мільярдів гривень, і загальний обсяг видатків з урахуванням гарантій сягне 150 мільярдів гривень.

Уперше держава профінансує пасажирську залізничну інфраструктуру. Передбачили 3,3 мільярда гривень на закупівлю 100 вагонів, які перевозитимуть щороку 2 мільйони пасажирів, що дасть можливість з'єднати схід і захід нашої країни, наприклад, модернізувати такі напрямки, як Луганськ – Ужгород, Маріуполь – Львів, повністю новими пасажирськими вагонами.

За рахунок державного фінансування ми розблокуємо залізничне сполучення таких міст, як Житомир і Черкаси, шляхом електрифікації та модернізації ділянок. Буде також запущено новий маршрут швидкісного потягу «Інтерсіті» Київ – Черкаси.

Продовжуємо підтримку програми «Доступні кредити 5-7-9%». Уперше український бізнес, справді, отримав доступ до дешевого кредитного ресурсу.

Завдяки цій програмі підприємці збільшили кількість робочих місць на 10 відсотків. Загалом від моменту старту програми уповноважені банки вже видали більше 3 тисяч позик на загальну суму 8 мільярдів гривень. На 2021 рік кредитний ресурс на цю програму також закладено.

Інший механізм – портфельні гарантії. Передбачили на нього 10 мільярдів гривень.

У рамках президентської ініціативи щодо забезпечення українців доступним житлом – запровадження програми іпотечного кредитування та механізм фінансового лізингу. Ставка іпотечного кредитування становитиме 7 відсотків, лізингова – 5 відсотків, строк кредитування – 20 років, загалом скористуватися цим інструментом зможуть понад 30 тисяч сімей.

Продовжується підтримка агропромислового комплексу для здешевлення кредитів розвитку фермерських господарств, тваринництва, садівництва, хмелярства. Крім того, забезпечено підтримку меліоративних систем шляхом надання державних гарантій.

Додатковий ресурс на підтримку регіонів становитиме 3 мільярди гривень і сягне 33,4 мільярда гривень. Обсяг державної фінансової підтримки на реалізацію інвестиційних проектів через Державний фонд регіонального розвитку заплановано в розмірі 9,4 мільярда гривень. Крім цього, вперше передбачено кошти на будівництво і укомплектування 50 ЦНАПів та розроблення 50 генпланів громад.

Щодо боргової політики. Ми продовжуємо виконувати цілі стратегії управління державним боргом, передбачаємо збільшення частки державного боргу саме в національній валюті. Навіть в умовах глобальної економічної кризи ми підтримуємо частку боргу на рівні, який нам дозволяють це здійснювати ринкові умови. Ми передбачаємо ціль рівномірності графіка погашення державного боргу.

Друга ціль. Розміщення довгострокових єврооблігацій, проактивне управління державним боргом.

Третя ціль. Залучення довгострокового пільгового фінансування. Це наша співпраця з Міжнародним валютним фондом, Європейським Союзом, Світовим банком та іншими міжнародно-фінансовими організаціями.

Четверта ціль. Продовження розвитку партнерських відносин з інвесторами. У 2021 році співвідношення державного боргу до ВВП передбачається зменшити з 68 відсотків до 64,6 – на 3,4 відсоткових пункти. Це нижче від середнього рівня в країнах з ринками, що формуються, де рівень боргу становить 66,7 відсотка від ВВП, та помітно нижче від середньосвітового рівня – 103,2 відсотка від ВВП.

Наша мета – перетворити Україну з реципієнта міжнародної допомоги на рівноправного партнера, який запозичує кошти лише під конкретні обсяги, під конкретні проекти, під чітко визначені цілі за прийнятною ставкою. Покриття державного дефіциту та рефінансування державного боргу передбачається здійснювати за рахунок випуску державних цінних паперів.

На завершення свого виступу я ще раз хотів би підкреслити: Державний бюджет має бути інструментом розвитку і зростання. Проект Державного бюджету на 2021 рік саме таким і є. У цьому проекті бюджету немає місця ані надутим, ані прихованим доходам. У нас всі видатки підтверджені реальними доходами. Проект бюджету на 2021 рік уможлиблює ефективно використати кошти платників податків, які мають результат – приносити користь людям та економіці. Цей проект бюджету закладає можливості для розвитку економіки країни та створює основи для проведення необхідних трансформацій.

Наголошую. Важливо, щоб проект бюджету був прийнятий вчасно з дотриманням усіх законодавчо встановлених термінів. Ми готові до подальшого конструктивного діалогу з парламентом уже на етапі доопрацювання проекту бюджету. Я хочу вірити, що ця презентація проекту бюджету буде лише початком нашої плідної співпраці й конструктивного діалогу. Ми маємо спільну мету – вийти на якнайкращі фінансові договори. Але такий бюджет має бути реальним і збалансованим, і відповідати нинішнім і реальним викликам.

Дякую за увагу.

Готовий відповідати на ваші запитання.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Шановні колеги, прошу народних депутатів записатися на запитання до міністра фінансів України.

Слово надається народному депутату Абдулліну Олександр Рафкатовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

АБДУЛЛІН О.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прохання передати слово Олексію Кучеренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Пане міністре, кілька запитань, але перед тим я хочу висловити думку. Ми коли обговорювали цей проект бюджету в колі експертів, для себе його назвали «бюджет-утопія». Вибачте, не хочу вас образити, але це так. Відсутня бюджетна декларація, не затверджено програми діяльності уряду, чи не вперше, відсутня офіційна заява МВФ про підтримку бюджету на 2021 рік, і взагалі незрозуміло, як саме ми

будемо вибудовувати все це. Незрозумілий цей утопічний макропрогноз зростання з мінус 8 падіння до 4,6.

А зараз кілька запитань щодо енергетики. Я в проекті бюджету абсолютно не побачив підтримки ось цієї нашої модернізації щодо «зелених» тарифів. Тобто вам, цьому уряду, доведеться підвищувати ціни на електроенергію. Чому тоді ви скорочуєте субсидії майже на 4 мільярди гривень? Чи врахували ви все це?

Наостанок. Де кредити на енергомодернізацію, де «теплі кредити»?

МАРЧЕНКО С.М. Шановний народний депутате, дякую за запитання.

З приводу бюджетної декларації. Разом з проектом бюджету ми роздали матеріали, які включають середньострокові напрями бюджетної політики кожного міністерства до 2023 року. Ви можете з ними ознайомитися.

Щодо заяви з МВФ. Міжнародний валютний фонд не робить заяви про підтримку, але ми з ним працюємо. Ми обговорюємо параметри бюджету, дохідну, видаткову частини. На сьогодні немає категоричних ні заяв про те, що цифри, які у нас є, необґрунтовані, ні навпаки.

Щодо енергетики. Кошти, закладені на енергетику, є більш ніж достатніми для виконання покладених завдань. Якщо буде потреба, то готові на етапі доопрацювання разом з вами знайти можливості ще додаткового фінансування в тому числі програми «теплих кредитів» шляхом перерозподілу за рахунок інших програм.

Тому проект бюджету в даному разі є реалістичним і збалансованим. І не вважаємо, що він заслуговує таких категоричних оцінок з вашого боку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Слово надається народній депутатці Геращенко Ірині Володимирівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Будь ласка, передайте слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане міністре фінансів, насправді не хотілося б нічого поганого говорити. Але щойно ви стільки недоречних характеристик дали своєму проекту бюджету: і принцип реалістичності дотриманий, і дефіцит помірний – 6 відсотків ВВП (а це означає, що фіскальний рівень залишається високим), і що підняття мінімальної заробітної плати до 6500 гривень є економічно обґрунтованим.

Як на мене, усе, що щойно я назвала, абсолютно не так виглядає в реальному житті. Тому я не розумію, як ви можете зараз презентувати проект

бюджету без прийняття тих змін до Податкового кодексу, які вам додають податкові надходження до державного бюджету, маю на увазі індексацію акцизних ставок, обмеження включення збитків підприємств однієї п'ятої частини? Це за Азарова таке було, ми навіть у найскладніші часи відійшли від цього принципу. Не можна...

МАРЧЕНКО С.М. Дякую, Ніно Петрівно. Ви знаєте, я завжди відповідаю за свої слова і тому вважаю, що закиди про те, що в нас незбалансований бюджет або немає коштів на мінімальну заробітну плату, є недоречними.

Щодо дефіциту бюджету. У циклах економічної динаміки, у яких ми зараз перебуваємо, конче потрібно в наступному році давати економічні стимули, у тому числі шляхом запропонованого механізму дефіциту бюджету. Я не бачу в цьому категорично жодних суперечностей. Тому вважаю, що цей дефіцит дасть можливість нам у наступному році забезпечити зростання ВВП на рівні 4,6 відсотка. Тому жодних проблем я з цим не бачу.

З приводу Податкового кодексу. Разом з проектом бюджету і матеріалами до нього ми передали проект змін до Податкового кодексу, який включає індексацію ставок, що, на жаль, не проводилася останні три роки. Якщо парламент підтримає, ми готові обґрунтувати щодо кожної ставки необхідні збільшення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Макарову Олегу Анатолійовичу, фракція політичної партії «Голос».

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Будь ласка, передайте слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Стефанишина. Будь ласка.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Сергію, ваш проект бюджету пацієнтські організації вже нарекли «бюджетом смерті», бо там немає ані підвищення зарплати лікарям, ані достатньо коштів на медичні послуги й ліки. Вони сьогодні приїхали під парламент з усіх куточків України сказати про це особисто вам і нам. Я ходила і дивилася в очі цим людям.

Це люди на інвалідних візочках, онкохворі, це зовсім малі діти, в яких не буде ліків наступного року, бо в бюджеті їх недостатньо, і цим проектом бюджету ви обрізаєте право на їхнє життя, а також порушуєте закон України, бо

з державного бюджету ви плануєте виділити на медицину лише 3,5 відсотка від ВВП, хоча за законом їх має бути 5 відсотків.

Фракція «Голос» за цей проект бюджету не голосуватиме. Хочу дуже попросити вас переглянути цифри на медицину на наступний рік і пріоритетувати медицину й медичні послуги, як це обіцяє Президент Зеленський.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Шановні народні депутати, ви дуже добре підготувалися до обговорення цього проекту бюджету. Дякую вам за роздані матеріали.

У нас є що відповісти. Ми вважаємо, що ті страхи, які ви зараз поширюєте, абсолютно нікчемні й нічим не підкріплені. Тому що, як ми вважаємо, коштів більш ніж достатньо для забезпечення закупівлі необхідних ліків.

Я пояснюю. У цьому році передбачено 9,5 мільярда гривень, на наступний рік – ще 9,5 мільярда гривень. Це притому, що в нас досі дебіторська заборгованість минулих років – 3,5 мільярда гривень. Покажіть, мені є що вам відповісти, ви це добре знаєте. Тому ви намагаєтеся таким чином дискутувати. Немає питань. Я можу вам з конкретних прикладів щодо кожного лікарського засобу довести нікчемність ваших аргументів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Гончаренку Олексію Олексійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Щодо того, як тримають слово наші урядовці. Ми всі пам'ятаємо, як перший уряд Зеленського обіцяв зростання на 40 відсотків ВВП – маємо мінус, другий уряд Зеленського обіцяв 500 тисяч робочих місць. Панове, де 500 тисяч робочих місць, крім кількох нових міністерств, які ви створили? Тому коли ви зараз закладаєте 4,6 відсотка зростання ВВП, це виглядає смішно в наступному році. Але звичайно, думаю, ви, як завжди, вважаєте, що наприкінці наступного року будуть уже інші урядовці, якийсь третій чи четвертий уряд, і вам уже відповідати не доведеться.

У мене до вас таке запитання. Дефіцит колосальний. У найважчому військовому 2015 році ми мали дефіцит держбюджету в 70 мільярдів гривень, або 3,8 відсотка ВВП. Ви пропонуєте нам 270 мільярдів гривень, або 6 відсотків ВВП. Це катастрофа. У який спосіб ви збираєтеся фінансувати дефіцит цього проекту бюджету? Це знову 10 мільярдів доларів додаткових запозичень на плечі українців і їхніх нащадків, аж до правнуків?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Якщо можна, покажіть останній слайд презентації, де чітко видно, за рахунок яких джерел передбачається фінансування дефіциту державного бюджету. Ми в цьому році спромоглися

профінансувати дефіцит бюджету, і є всі підстави вважати, що й наступний рік ми також профінансуємо. Тому, будь ласка, не переживайте, у нас з дефіцитом бюджету буде все в порядку.

Але зробити зменшення дефіциту з нинішніх 7,5 відсотка ВВП до 3 відсотків, як ви пропонуєте, це злочин проти держави й економіки. Такого злочину ми не можемо собі дозволити вчинити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Цабалю Володимирі Володимировичу, фракція політичної партії «Голос».

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановний пане міністре, у вашому проекті бюджету закладено підвищення мінімальної зарплати до 6 тисяч 500 гривень. Скажіть, будь ласка, на основі чого розроблялися такі розрахунки? Адже це справжня маніпуляція, бо в такий спосіб насамперед підвищуються податки для мікробізнесу, зокрема для другої групи ФОПів.

Ви добре бачили, як протягом цього тижня були великі акції протестів тут, у Києві, в інших містах України. Вони виходять уже протягом цілого року на акції протесту. Підвищуючи мінімальну зарплату до такого рівня в наступному році, витрати на одного працівника будуть збільшені на понад 2 тисячі гривень. Ви хочете в такий спосіб просто знищити мікробізнес? Яка ваша ціль?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Ви знаєте, моя ціль, щоб усе було справедливо. Якщо ви займаєтеся бізнесом, маєте сплачувати податки і достойну заробітну плату своїм працівникам, платити ПДФО, ЄСВ. Тому що єдиний соціальний внесок – це ж не для Міністерства фінансів, це для виплати пенсій. Дефіцит Пенсійного фонду на сьогодні на наступний рік планується 204 мільярди гривень. Що ви пропонуєте сказати пенсіонерам?

З приводу обґрунтування мінімальної заробітної плати. Є дуже чіткі розрахунки і чіткі цифри. Це співвідношення між мінімальною заробітною платою і середньою. В Україні цей показник на сьогодні становить 45 відсотків. У наступному році ми плануємо підвищити його до рівня 48 відсотків.

Для прикладу. Сусідня країна Польща має цей показник на рівні 54 відсотків, Франція – 63, Туреччина – 72. Тобто це співрозмірні умови, ми маємо до цього йти, не обмежувати громадян України в цих можливостях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Кучеренку Олексію Юрійовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Прошу передати слово Івану Григоровичу Кириленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний пане міністре! На превеликий жаль, я підтримую колег, які не поділяють оптимізму. Тому ми вам рекомендуємо, щойно ви покинете трибуну, приступайте до плану «Б», читайте світові прогнози, які свідчать про те, що падіння світової економіки гостріше, ніж під час великої депресії. Після великої депресії п'ять років виходили з того стану, який був. Тому ми маємо найвразливішу економіку у світі – сировинну, експортозалежну, згортаються ринки, не буде того експорту зерна, бо неврожай, не буде того експорту соняшникової олії. Приземляйтеся потроху!

Побажання. Приступайте до переговорів про відтермінування платежів за зовнішніми боргами або навіть списання, максимізацію зайнятості, бо не буде тих гастарбайтерів, не буде тих надходжень. Найголовніше. Приступайте до програми імпортозаміщення. Дивіться, що робиться у всьому світі. Це свої робочі місця.

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую, Іване Григоровичу. Я вас поважаю, ви, справді, кажете правильні й мудрі речі. Але є логіка економічних процесів. Якщо в цьому році в нас падіння, то в наступному буде зростання. Як би ми цього не намагалися... (*Шум у залі*). Це прості розрахунки.

Хочу сказати про сектори, які формують нашу економіку. Ви добре знаєте, що в цьому році в умовах пандемії наш головний експортний сектор – аграрний, він майже не постраждав, тому що у світі сформувався стійкий попит на продовольчу продукцію. Тому я не бачу жодних проблем, чому наша аграрна галузь у наступному році не буде розвиватися, як і інші.

Дякую за ваші запитання.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане міністре, два запитання.

Перше. У бюджеті передбачається доволі суттєві зниження фінансування видатків на українську науку. Замість 1,6 відсотка ВВП – майже 0,26, це зменшення приблизно на 60 з лишком мільярдів. Доволі суттєва цифра.

Друге запитання. Є рішення Конституційного Суду України від грудня 2018 року, у якому йдеться про відновлення соціальних пільг і гарантій для військовослужбовців, чорнобильців, афганців, їх соціальний захист. Є величезна низка рішень європейських судів з прав людини. У нас сьогодні великий державний борг перед цією категорією громадян, які я назвав. Скажіть, будь ласка, що уряд планує в проекті бюджету на наступний рік? У який спосіб будемо відновлювати соціальний захист цієї категорії громадян?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Ми сумлінно виконуємо закони, рішення Конституційного Суду й інших судів. Тому всі передбачені кошти на виплату соціально незахищеним категоріям будуть забезпечені.

Щодо видатків на науку. Наступного року передбачається для Національного фонду досліджень видатки в розмірі 600 мільйонів гривень. З метою підтримки і проведення найкращими науковими підрозділами наукових установ Національної академії наук пріоритетних для держави наукових досліджень, а також підтримки проведення досліджень молодими вченими Національної академії наук у проекті Державного бюджету додатково враховано ще 500 мільйонів гривень. Також інші видатки, передбачені на науку, у повному обсязі, і загальна сума цих видатків становить 12 мільярдів гривень, що на 20 відсотків більше порівняно з бюджетом 2020 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ніно Петрівно, час вичерпаний, вибачте.

Дякую, пане міністре.

До слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Юрій Юрійович Арістов, регламент – до 5 хвилин.

АРИСТОВ Ю.Ю., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні народні депутати! Шановний Прем'єр-міністре та члени уряду! Законопроект про Державний бюджет на 2021 рік своєчасно поданий Кабінетом Міністрів до Верховної Ради, і сьогоднішнє представлення цього документа відбувається у визначений законодавством термін.

Учора на засіданні бюджетного комітету міністр фінансів презентував основні пріоритети проекту Держбюджету, після чого відбулася активна дискусія

щодо окремих бюджетних показників. Сьогодні уряд представляє законопроект у Верховній Раді.

Згідно зі статтею 154 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань бюджету має надати депутатам інформацію про відповідність проекту вимогам Бюджетного кодексу. Виконуючи цю норму, комітет у стислий термін попередньо проаналізував законопроект та звернув увагу на ряд проблемних питань, докладно про це йдеться в листі комітету до законопроекту.

Зараз з огляду на обмежений час хочу звернути увагу на таке. Передусім варто зазначити, що в цьому році за ініціативою уряду стаття 33 Бюджетного кодексу про складання та схвалення Бюджетної декларації не застосовується. Внаслідок наразі немає урядового документа середньострокового бюджетного планування, який мав би визначати засади бюджетної політики, показники Держбюджету на три наступні роки та бути основою для складання проекту бюджету на 2021 рік.

Проект бюджету системно пов'язаний з урядовими законопроектами [№ 4100](#) та [№ 4101](#) про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів. Тому для дотримання збалансованості державного та місцевих бюджетів і для узгодження правових норм усі три законопроекти треба розглядати взаємоузгоджено.

Далі. У законопроекті на 2021 рік, як і в цьому році, не визначено граничні обсяги гарантованого боргу та надання державних гарантій. Водночас уряд пропонує зупинити дію відповідних норм Бюджетного кодексу. Відсутність таких обмежень може призвести до неконтрольованого зростання боргу, як наслідок ми ризикуємо отримати збільшення боргового навантаження на державний бюджет в наступних роках.

Звертаю вашу увагу на те, що у проекті бюджету не відображено, на які державні інвестиційні проекти будуть розподілені державні капітальні вкладення. Такі кошти лише акумульовано за відповідною програмою Мінекономіки, а стаття 25 законопроекту пропонує розподіляти їх за рішенням Кабінету Міністрів. Це не відповідає нормам Бюджетного кодексу і має бути виправлено під час доопрацювання законопроекту.

Законопроект містить і ряд інших положень, якими також передбачається здійснювати розподіл окремих видатків за рішенням уряду. Іншими словами, пропонується ручне управління державними коштами без парламентського контролю. Це неприпустимо і також потребує виправлення.

На даний час ще передчасно давати загальну оцінку законопроекту, тому що треба провести детальний аналіз усіх показників. Бюджетний комітет уже розпочав ґрунтовне опрацювання документа. Наша мета – вивчити стратегічні завдання щодо реалізації реформ у ключових сферах, виходячи з показників проекту бюджету, та забезпечити ефективне й раціональне використання бюджетних коштів.

Варто зазначити, що Регламент Верховної Ради не передбачає голосування за підсумками представлення проекту Держбюджету, отже, сьогодні фактично розпочинається лише його підготовка до першого читання.

Акцентую вашу увагу на тому, що народні депутати та комітети мають можливість не пізніше 1 жовтня подати до Комітету з питань бюджету свої пропозиції до законопроекту. Формуючи ці пропозиції, слід обов'язково дотримуватися вимог частини першої статті 156 Регламенту, а саме подані пропозиції мають бути збалансованими. Тобто якщо пропонується збільшення витрат або зменшення надходжень бюджету, то потрібно визначити реалістичні джерела для їх покриття.

На завершення свого виступу я запрошую народних депутатів, фракції, комітети та представників уряду до спільної, конструктивної роботи над проектом бюджету. Ми разом маємо забезпечити прийняття максимально якісного головного фінансового документа країни на наступний рік.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрію Юрійовичу.

Шановні колеги, будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп, регламент – до 21 хвилини.

Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Прошу передати слово Полякову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Депутатська група «Партія «За майбутнє». Сьогодні пан Резніков нам розказував про відкриті серця. Я, звісно, розумію, що для того, щоб мирним шляхом повернути нам Донбас та Крим, Україна повинна розквітнути. Але програми уряду досі немає, а ви нам пропонуєте проект бюджету, за який ми повинні голосувати. Це як зрозуміти? Яка в нас взагалі стратегія, куди ми рухаємося?

Ось дивлюся я ваш проект бюджету. Діяльність Президента та Офісу Президента – збільшуються видатки на 358 мільйонів гривень. Це на «видосики» чи на що? Одного мільярда їм уже замало?

Потім Апарат Верховної Ради – плюс 244 мільйони гривень. Що, ми вже епоху бідності перемогли? Усі досягли всього, що можна, чи можна далі підвищувати видатки?

Потім Кабінет Міністрів – плюс 190 мільйонів гривень. Ви навіть нам ще не подали своїх нормальних програм, а плюс 200 мільйонів гривень просите.

Державне управління справами (це ДУСя, тобто дачі, на яких відпочивають наші чиновники) – плюс 725 мільйонів гривень. Ну, це, звісно, дуже, дуже важлива стаття видатків.

Офіс Генпрокурора – плюс майже 2 мільярди гривень. Де посадки, де посадки? Немає. На що ви 2 мільярди ще виділяєте?

Замість цього вперше за багато років – мінус 123 мільйони на Міністерство оборони. Тобто ворога ми вже перемогли, боротися з ним уже не треба.

На Міністерство у справах ветеранів знову зменшення видатків. На інфраструктуру – зменшення видатків.

На Міністерство енергетики та захисту довкілля – зменшення на 0,5 мільярда і таке інше.

На субсидії – мінус 2,7 мільярда гривень. Це так ми допомагаємо нашим пенсіонерам, українцям, які живуть на мінімальну зарплату, на мінімальну пенсію. Ви мінімалку підняли, а пенсію – на 72 гривні підняли? Це до того, що такий відсоток перемоги був у Зеленського чи що, чи знущання просто над пенсіонерами? Нижче, ніж прожитковий мінімум, – мінімальна пенсія, це в якій країні? І ви тут жалкуєтеся.

Друзі, це абсолютно провальний бюджет, голосування за такий бюджет – це буде голосування за епоху бідності. Тому, щиро кажучи, ми не підтримуємо цього проекту бюджету.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Іоновій Марії Миколаївні.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, ви пам'ятаєте цю рекламу: «Тобі личить моє кохання»? Знаєте, дивлюся на цей проект бюджету, нарешті у Володимира Зеленського таки починається «золотий вік». Він дочекався цього і прийшов до цього.

Дивіться, шановні громадяни України, поки із субсидій забираються гроші, Президентів нашому народному, який казав, що кожен з нас президент, – плюс 1 мільярд гривень. Плюс 1 мільярд гривень ще раз. Це Офіс Президента, ДУСя, це його вілла, це його кортежі, це його літаки – це все його обслуговування. Я вам хочу сказати, це, напевно, найдорожча у світі тепла ванна, в якій лежить наш Президент, в офісі Андрюші, в якому він працює Президентом. Ну, і звичайно, такий Андрюша нам також дуже дорого обходиться, ми бачимо це з цифр. Якщо ти так любиш себе, то треба ще додати силовикам, які переслідують опозицію і прикриватимуть корупційні злочини твоїх друзів. Тому

Генпрокуратура – плюс 2 мільярди гривень, МВС – плюс мільярди гривень. І так по кожній статті. ДБР – «державне бюро репресій» – проти опозиції, яке очолює адвокат Януковича... Друзі, на нього майже в два рази збільшення, у два рази. Тобто силовикам даємо гроші, щоб вони охороняли теплу ванну Зеленського, і самому Зеленському, щоб йому там було зручно й комфортно, щоб усе було гаразд. А від кого ж забираємо? Забираємо субсидії, забираємо від Міністерства оборони, забираємо з інфраструктури і далі такі неважливі в країні речі. У принципі, кому вони цікаві, і ті люди, які отримують субсидію, це ні для кого.

Подивіться, що це за проект бюджету? Це притому, що насправді він не може бути виконаним. Нам тут урядовці розповідають, що, бачите, ми вам демонструємо на слайдах, як закриємо дефіцит бюджету. Як? У вас на слайдах написано одне – нові запозичення. Тобто ми, друзі, беремо гроші, які віддавати нашим дітям і онукам, щоб профінансувати Офіс Зеленського, його силовиків. Ну, це чудова схема, це просто неймовірно. Оцей проект бюджету нам пропонують і кажуть, що він такий «правильний», такий «хороший». Це жах, це катастрофа.

Скажу єдине – насправді це проект бюджету не те, що там завершення епохи бідності, це проект бюджету епохи хамства, хамства по відношенню до власних громадян виписувати таке в проекті Державного бюджету. Залишається, друзі, лише одне – тримати стрій. Ми будемо це робити і боротися з цією владою, щоб якнайшвидше вони вилетіли з владних кабінетів, як пробка з пляшки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Чорному Віктору Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Шановні члени Кабінету Міністрів України! Шановні народні депутати України! Шановні виборці! Коли ми серйозно аналізуємо проект Державного бюджету України, то іноді даємо йому оцінку, що це чи бюджет розвитку, чи бюджет проїдання. Але, на наш погляд, цей проект бюджету – це бюджет фінансових спекулянтів. Головна цифра, яка, на наш погляд, є критичною в цьому проекті бюджету і в цілому у фінансовому секторі країни – 702,5 мільярда гривень, це додаткові запозичення до дохідної частини бюджету. Кому цікаво, подивіться додаток 2 до проекту закону про Державний бюджет, – це 66 відсотків дохідної частини бюджету, або дві третіх від тих доходів. Тобто ми живемо досить серйозно в борг.

Якщо ми порівняємо з попередніми бюджетами, наприклад, бюджет Гройсмана, то там у дохідній частині бюджету була така лише одна третя. Зараз

дві третіх. Я розумію, що економічних негараздів залишилося багато у спадок, але є негативні результати вже й у нинішнього уряду. Тому це треба врахувати.

549 мільярдів гривень – це внутрішні запозичення, ОВДП. Сьогодні звертали увагу на додатки і слайди. Ми бачимо, що 550 мільярдів гривень – це фактично фінансові спекуляції з облігаціями внутрішньої державної позики, на яких заробляють усі, хто завгодно, але не громадяни України.

У нас є важливий соціальний аспект, який недофінансований. Йдеться про субсидії. Субсидії зменшено до 36,6 мільярда гривень. Чому я кажу зменшено? Бо в нас знову-таки 2017-2018 роки, коли встановлювалися максимальні тарифи, розраховувалася потреба в субсидіях для громадян України в розмірі 71 мільярда гривень. Тобто потреба у 70 мільярдах, маємо 36,6 – удвоє менше виділяється коштів на покриття субсидій. А це для найнезахищеніших верств населення.

Мова ж не йде про тих громадян, які отримують наддоходи, це не члени наглядових рад і таке інше. Йдеться про людей, які виживають на мінімальні фіксовані доходи. Тому зверніть увагу на цю цифру. Думаю, що її також не можна пропускати. Тому що це означає, що або кожен другий, або в кожного першого удвічі буде зменшено обсяг субсидій. Нагадую, що в нас не знижено тарифи на комунальні послуги.

Далі. Щодо мінімальної заробітної плати і таке інше. Ви звертайте увагу на мінімальний посадовий оклад, який становить 2 тисячі 225 гривень. Тобто для першого тарифного розряду розраховується саме з цієї цифри. Можете писати 5, 6, 7 і таке інше, але все одно нам потрібно підвищувати насамперед мінімальний посадовий оклад для першого тарифного розряду. Ну, і ряд інших моментів, які, на наш погляд, є неадекватними, – це збільшення видатків для органів виконавчої влади та інших. За нинішніх умов, в...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, 12 година, оголошується перерва на 30 хвилин. Зустрінемося о 12 годині 30 хвилин. Прошу не запізнюватися. Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, на годиннику 12 година 30 хвилин. Ми продовжуємо пленарне засідання Верховної Ради України.

До слова запрошується народний депутат України Гетманцев Данило Олександрович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, давайте будемо відвертими, жоден проект бюджету Верховна Рада не

зустрічала оплесками. Завжди були питання. Але давайте будемо також відвертими, так сумно було рідко.

Перед урядом стояла надскладна задача: в умовах фінансової кризи та карантину розробити фінансовий план на наступний бюджетний період. Можливо, складність завдань та задач і призвела до такої кількості запитань від усіх фракцій до тексту проекту бюджету.

Видатки. Медицина. Давайте приберемо в презентації Кабінету Міністрів математичну маніпуляцію зі збільшенням видатків на медицину на 57 відсотків і визнаємо, що видатки на медицину збільшуються лише на 0,1 відсотка ВВП і становлять 4,2 відсотка ВВП, що недостатньо для виконання нормативу в 5 відсотків і недостатньо, на думку і за розрахунками міністра охорони здоров'я, на проведення медичної реформи. Ми не проводимо медичної реформи, ми не фінансуємо COVID-19. Давайте про це відверто скажемо людям або дамо гроші на ці видатки.

Бідність. Лише на 2 відсотки з урахуванням інфляції зростає прожитковий мінімум. Я не заперечую, що зараз ми не можемо повністю привести фактичний прожитковий мінімум до номінального. Але давайте дамо людям програму, за якою ми подолаємо бідність за два, три роки. Цього від уряду ми не бачимо.

Підтримка промисловості. Повністю скасовані видатки на Експортно-кредитне агентство, офіс з підтримки експорту. Де конкретні програми, крім пасажирських вагонів, з підтримки вітчизняної промисловості? Їх немає.

Доходи. Ви пропонуєте знову збільшити податки «під ялинку» бізнесу. Ми обіцяли людям цього не робити і не будемо робити.

Митниця. У вас збільшується імпорт на 10,6 відсотка, а ввізний ПДВ лише на 9,5. Чому? Де ви втрачаєте надходження? Ви не протидієте контрабанді, а навпаки?

Детінізація. Де гроші від детінізації?

Дефіцит. Дефіцит збільшується, давайте будемо відвертими. Від 62-63 відсотків, за прогнозами, до кінця цього року – до 64,5. Ви спрямовуєте 208 мільярдів на ОВДП. Ви знову заводите нерезидентів під шалені відсотки, чи ви пропонуєте Нацбанку друкувати гроші? Де джерела? Де обмеження щодо гарантій, як це вимагається за Бюджетним кодексом?

Але я переконаний, що попри все ми розробимо нормальний проект бюджету разом з Верховною Радою і... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, слово надається народному депутату Макарову Олегу Анатолійовичу, фракція політичної партії «Голос».

Цабаль Володимир. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В. Шановні колеги, коли я побачив цей проект бюджету, то спочатку було незрозуміло, про що цей документ. Але уряд, роздавши нам оці буклетики, зробив дуже хороший натяк, бо тут написано: бюджет можливостей

для розвитку. Тобто уряд чесно признався, що це не бюджет розвитку, а це бюджет якихось примарних можливостей для розвитку.

А тепер по суті. Як можна оцінити будь-який бюджет? Його можна оцінити на предмет того, виконує він ті завдання і ту програму, яку робить влада, чи не виконує. А в нас немає жодної програми, відповідно оцінити цей проект бюджету ми ніяк не можемо.

Якщо ми вважаємо, що пріоритетом уряду є розвиток медицини, доступна медицина, досягнення 5 відсотків від ВВП видатків на медицину, тоді це поганий проект бюджету. Якщо ми вважаємо, що пріоритетом для українців є Президент України, Державне управління справами, то це хороший проект бюджету, бо там на 33 відсотки зросли видатки.

Йдемо по пунктах. Переходимо до дефіциту. Коли ми робили перегляд бюджету через коронавірус, уряд нам казав, що одноразово збільшуємо на стільки дефіцит, більше такого не буде, тобто одноразово для боротьби з коронавірусом. Що ми бачимо в цьому проекті бюджету? Другий рік підряд дефіцит більше 5 відсотків, було 7,5 – тепер 6 відсотків. Я всім колегам нагадую, що в розвинутих країнах світу нормальним вважається дефіцит близько 2 відсотків. А в період кризи – ну, 4, ну, 5 відсотків, але не 7 відсотків другий рік підряд. Тим паче що наступного року уряд планує зростання, а не кризи.

Тобто в нас історично відбуваються такі піки. Декілька років уряд набирає грошей, боргів, а потім наступні уряди віддають. Так цей уряд вирішив, що давайте ми зараз наберемо, щоб майбутні покоління віддавали гроші, щоб у 2022-2023 роках, вибачте за слово, «розгрібали» інші.

Далі. Доходи бюджету. Ви звернули увагу, що в цьому бюджеті суттєво збільшуються податки для фізичних осіб: ПДФО на 26 відсотків? Тоді, як всі податки з великого бізнесу: акцизи, податок на прибуток, – суттєво зменшуються. Тобто планується, що фінансувати ці завищені видатки – на СБУ, на прокуратуру, на ДБР, на Офіс Президента будуть звичайні українці.

Колеги, вибачте, але я вважаю, що такий бюджет ми зараз приймати не можемо. Ми повинні суттєво його переглянути до першого читання для того, щоб він працював на українців, а не на великий бізнес, щоб потім майбутні покоління не віддавали.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Ніколаєнку Андрію Івановичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НІКОЛАЄНКО А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, колеги! На жаль, уряд уже пішов, мабуть, шукати ті можливості, про розвиток яких він написав у своєму буклету. Але вже зрозуміло, що це можливості розвитку силовиків і влади, і це

точно не можливості для розвитку українців, українського бізнесу, який і дає можливість доживати, існувати і здебільшого виживати українським пенсіонерам і всім тим, кому потрібна допомога, кому потрібна субвенція, яку цей уряд чомусь вирішив зменшити. Що він собі вирішив збільшити, ми вже почули. Мені приємно, що велика кількість промовців, у тому числі мої колеги з фракції «Слуга народу» і навіть голови профільних комітетів – і бюджетного, і нашого податкового, і банківського – вказали на «правильні» й жахливі речі, які заклало Міністерство фінансів у цей документ.

Я назвав би цей проект бюджету одним словом – утопія. Це якась примарна країна, країна «грез», яку собі нібито хоче збудувати і не має жодної можливості збудувати, якщо так робити, як робить цей уряд.

Ми не затвердили його програми, тому що те, що вони назвали програмою, нею не є. Це не той проект бюджету, який опирається на будь-які реальні розрахунки. Якщо ми кажемо про розвиток, то на Міністерство, яке вже існує на чолі з віце-прем'єром, з питань стратегічних галузей промисловості, що ми створили, закладено 160 мільйонів гривень, а на ще нестворене Бюро економічної так званої безпеки, яке контролюватиме вчергове бізнес, уже закладається 1 мільярд, ніяк не можемо доліквідувати податкову міліцію, яка зараз називається ДФС, – туди ми збільшуємо до 2,5 мільярда. То що ми маємо? Закладається 3,5 мільярда на тих, хто має контролювати і перевіряти бізнес, і 160 мільйонів – на створене міністерство, яке мало, окрім тих 100 вагонів, допомагати українській промисловості підніматися і робити імпортозаміщення.

Тут говорили про підтримку експорту. Міністр фінансів казав, що ми зробимо, аграрники нас витягнуть і допоможуть. Як саме ми будемо допомагати? Якщо ми дивимося на підтримку АПК, якщо ми дивимося на підтримку промисловості, то експортне агентство – нуль. Тобто ми сказали, що його потрібно створити. Ми – парламент, ми в цій державі за Конституцією маємо право визначати стратегії. А якийсь там уряд, у якого немає програми, якому ми не довіряємо, який післязавтра вийде з цієї зали з представками «екс», які розповідають, що не потрібно підтримувати експорт.

Фракція «Батьківщина» за це не голосуватиме. Закликаю не голосувати всіх. Нехай ідуть і розробляють нормальний документ. Це позор і утопія, утопію будувати ми не будемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Депутатська група «Довіра». Шановний пане головуєчий! Шановні колеги!

Почну із загальних речей, адже бюджетний процес – це визначена і Конституцією України, і Регламентом Верховної Ради України парламентська процедура. Хоч як це прикро, проте цілого уряду з очільником немає, є лише відповідний профільний міністр, коли ми проходимо цю важливу бюджетну процедуру. Звичайно, представлення проекту Державного бюджету на 2021 рік відбувається вчасно, однак прикро, що уряд не досидів до кінця, аби дослухати всі зауваження від усіх фракцій і груп в цьому залі. Але для наших сусідів, родичів, співмешканців важливим є не парламентська процедура, для людей важливими є безпосередньо ті показники в цьому головному фінансовому документі країни, адже залежно від них нам з вами і жити в наступному році.

Насамперед хочеться звернути увагу на дефіцит. Дефіцит державного бюджету на 2021 рік уже передбачає 270 мільярдів гривень. Притому що дефіцит бюджету є надмірним, на рівні 6 відсотків ВВП, уряд і далі планує якісь додаткові видатки, так, немовби нам це по кишені. Якщо ж продовжується така політика, то напевно, у кращому разі нас чекають або знову нові й нові запозичення в МВФ, або додаткова емісія гривні, що призведе до інфляції.

На фоні таких бюджетних показників, на жаль, для пересічних громадян не надто вражають соціальні показники, які для людей є найважливішими. Так, наприклад, прожитковий мінімум на січень наступного року становитиме лише 2 тисячі 189 гривень. Але цей запланований прожитковий мінімум знову-таки встановлений на рівні, набагато нижчому за фактичний рівень життя нашого населення. Адже ми розуміємо, що люди не можуть прожити й утримувати сім'ї за 2 тисячі гривень на місяць.

Видатки на субсидії. Вони також зменшуються з 39 мільярдів гривень до 36 мільярдів гривень. Ми також не розуміємо: невже в наступному році людям стане легше платити за газ?

Щодо зарплати педагогам, то також закладено меншу цифру, аніж потрібно.

Позитивним моментом є те, що збережено курс на будівництво доріг на 2021 рік, закладено кошти на оновлення пасажирських вагонів «Укрзалізниці». Цим скористаються, думаю, кілька мільйонів наших громадян. Але це не головні показники.

Тому важко очікувати в нинішніх умовах чогось супероригінального від...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вельмишановні колеги, є ще пропозиція записатися на виступи народним депутатам, для того щоб були представлені усі, і відвести для цього 6 хвилин. Проводиться запис на виступи народних депутатів.

Народний депутат Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Якщо казати про проект бюджету на 2021 рік, то Кабінет Міністрів виконав одну формальну річ, тобто вчасно, до 15 вересня,

подав цей документ. Якщо казати про цифри та ідеологію цього проекту бюджету, то, справді, більшість промовців об'єдналися в єдиному, і що дивно, проект бюджету критикує монобільшість. Тобто уряд, який найнятий на роботу Верховною Радою, пішов, як кажуть, іншим шляхом.

Я хотів би зосередитися на тому, про що казали, – на видатках. Офіс Президента і Державне управління справами – також окремими рядками плюси, Офіс Генерального прокурора – також плюси, інші силові органи – плюси. А де мінуси? Майже 3 мільярди – мінус субсидії. Вибачте, хочеться запитати уряд, а як зросли доходи громадян і яких категорій, і за рахунок чого, якщо ми маємо мінус на пільги і субсидії?

Дуже важливо, що голова одного з комітетів порушив питання про основну складову виплати соціальних допомог – це прожитковий мінімум. Сумно, але цей уряд не ухвалив проекту постанови про так званий споживчий кошик, до якого входять всі складові для нормального життя громадян. Ми не знаємо, де ці стартові позиції, і чому 2 тисячі 200, а до кінця наступного року до грудня 2 тисячі 400 прожитковий мінімум, і чи може громадянин України, який отримує мінімальну пенсію 1700 гривень (до речі, цей уряд пропонує заморозити саме мінімальні пенсії), прожити й існувати в цій державі.

Ми вважаємо, що потрібно цю стартову цифру прожиткового мінімуму переглянути, бо все-таки закладається інфляція на наступний рік – 7,2, попрацювати в комітетах Верховної Ради, для того щоб уряд врахував ці всі пропозиції і щоб проект бюджету став...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Маріковський Олександр Валерійович.

МАРІКОВСЬКИЙ О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Хочу зазначити, що рівно рік тому саме в цей день ми прийняли Постанову Верховної Ради України «Про проведення парламентських слухань на тему: «Пріоритети екологічної політики Верховної Ради України на наступні п'ять років».

Щодо екологічної політики. Що можна констатувати зараз у контексті нашого проекту бюджету, то те, що на природоохоронні заходи заплановано в десять мінімум разів від потреби, яка, справді, існує. Хочу нагадати, які наразі є проблеми: Маріуполь, Кривий Ріг, Запоріжжя. Ми розуміємо, які там екологічні проблеми. Якщо ми фінансуємо охорону здоров'я і не фінансуємо превентивно екологію, то що ми хочемо отримати – більше захворілих? Навпаки маємо фінансувати екологію, щоб не було в нас захворілих.

Тепер щодо вирубки лісів. Ми розуміємо, що нам треба збільшувати зелені насадження, протидіяти вирубці лісів. Це означає, що потрібно збільшити надходження з бюджету на природоохоронні заходи. Що ми зараз робимо – зменшуємо знову в десять разів? Попередній бюджет переглядали: нуль – на охоронні заходи, зараз – в 10-15 разів від потреби. Ну, куди ми котимося, що ми робимо?

Будь ласка, колеги депутати, давайте попросимо уряд і сформуємо разом нормальний бюджет на природоохоронні заходи. Де ми житимемо, де наші діти будуть жити завтра? У цій країні!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв.

Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, насправді вже дуже багато лунало слів щодо підвищення мінімальної заробітної плати. Пане міністре, скажіть, будь ласка, якась іронія, хто підвищує мінімальну заробітну плату? Бізнес. Він із цієї збільшеної, економічно необґрунтованої мінімальної заробітної плати більше платить податки, і у вас виникає можливість бюджетній сфері дати також більші мінімальні заробітні плати. І ми говоримо про те, що в нас не збільшується фіскальний тиск на бізнес. Ну, абсолютно недоречно й цинічно, коли лунають такі слова. Це по-перше.

По-друге, хочу ще раз наголосити, що абсолютно не прийнято жодної конкретної програми змін щодо зменшення фіскального навантаження. Невже ви не розумієте, що при збільшенні зараз безробітних і при підвищенні мінімальної заробітної плати обов'язково виникне ситуація збільшення кількості людей, які отримуватимуть заробітну плату в тіні. Це неймовірно. Процес, який неможливо зупинити.

Тому коли ви плануєте видатки, я зараз хотіла б, щоб ми всі говорили про доходи. Чи буде навіть той 1 трильйон гривень запланованих бюджетних надходжень отримано до бюджету? Ні, не буде, тому що зараз економіка в такому стані, що очікувати зростання без додаткових стимулів не можна. Таких чудес не буває, так робили б усі. Але чомусь усі країни зараз надають великі можливості, окремі програми для поштовху економіки. Підвищення мінімальної заробітної плати цього поштовху точно не дасть.

Тому в мене велике зауваження. Навіть ті проекти законів, які зараз мають розглядатися, скажімо, щодо індексації ставок, – обережно ставтеся до них. Тому що коли ми декілька років підряд не індексували ставки акцизного податку на пиво, то робили це лише тому, що три роки тому пивна галузь була на межі виживання, її вже не було в Україні. Саме стримана, правильна фіскальна політика уможливила відновити цю галузь і зберегти робочі місця, ви про це добре знаєте.

Треба думати краще про ті виробництва чи аграрний сектор, де велика трудова зайнятість. Ми говорили колись з вами про це. Чи є такі спеціальні програми? Є культури, що вирощуються лише завдяки праці людей, а не техніки. Ми не побачили цього. Тому насправді проект бюджету дуже складний. Я не кажу вже про ті 702 мільярди гривень позик, які треба повернути країні в наступному році.

Тому всі зусилля мають бути спрямовані на те, щоб ми зараз знайшли консолідоване рішення щодо пакета стимулів для бізнесу, а потім говорили про все...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, заключне слово міністра фінансів – до 3 хвилин. Після цього в нас дуже мало залишатиметься часу. Поки йде міністр, є пропозиція від Комітету з питань освіти та науки розглянути три проекти постанов і без обговорення проголосувати. Немає заперечень?

Сергій Михайлович. Будь ласка.

МАРЧЕНКО С.М. Шановний головуючий, шановні народні депутати, дякую вам за критику, за пропозиції. З радістю відпрацюємо з вами всі побажання, пропозиції. Ми готові до діалогу, ми відкриті. Ми розуміємо, що документ може бути вдосконалений. Є певні межі досконалості, ми готові з вами про це дискутувати.

Але хочу сказати головне. Цей проект бюджету реалістичний і збалансований, його можна виконувати. Можна забезпечувати мінімальну заробітну плату, можна забезпечувати індексацію, можна впроваджувати інвестиційні програми і проекти. У частині пріоритетів ми готові дискутувати.

Головне і ключове побажання: зберегти баланс і його реалістичність. Коли працюватимемо над проектом бюджету, то готові конструктивно підійти до будь-яких питань. Енергетика? Добре, готові розглядати енергетику. Питання стосовно освітян? Добре, готові розглядати питання про освітян. Ці всі питання ми готові з вами професійно, конструктивно обговорювати. У нас немає від вас що приховувати, ми абсолютно відкриті.

Дякую за розуміння. Готові до діалогу, готові працювати в комітетах, підкомітетах, щоб під час наступного розгляду проект Державного бюджету знайшов підтримку в залі і був проголосований. Тому що проект бюджету – це не проект уряду, це спільний наш з вами документ. Тому прошу до конструктиву, до діалогу і дякую за розуміння. Всього найкращого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Шановні колеги, я так розумію, що мою пропозицію всі підтримують, так?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення безпечного навчального процесу і якісної освіти в умовах карантину, запровадженого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» ([№ 4057](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вживання невідкладних заходів для забезпечення безпечного освітнього процесу в умовах карантину, запровадженого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» ([№ 4082](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

У вас вона є, можете прочитати, Сергію Володимировичу.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ще один проект постанови.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про безпеку педагогічних працівників закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти під час пандемії коронавірусу SARS-CoV-2» ([№ 4108](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми дуже плідно сьогодні попрацювали. Переходимо до оголошення запитів.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради
України **КОНДРАТЮК О.К.**

ГОЛОВУЮЧА. У нас є два запити до Президента, вони потребують голосування.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, два запити до Президента України, вони потребують схвалення Верховною Радою України.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Отже, шановні народні депутати, ставиться на відкрите поіменне голосування підтримка запиту Володимира Тимофійчука до Президента України щодо неналежного проведення досудового розслідування. Прошу голосувати.

«За» – 187.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування рішення про направлення цього попередньо підтриманого запиту до Президента України. Прошу голосувати. Нам для підтримки треба 226 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 194.

Рішення не прийнято.

Ставиться на відкрите поіменне голосування запит до Президента України Анатолія Остапенка щодо незаконного користування земельними ділянками. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Дякую.

Ставиться на голосування попередня підтримка цього запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Прошу, будь ласка, показати по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, надійшло всього 118 депутатських запитів: до Президента України – два; до органів Верховної Ради України – три; до Кабінету Міністрів України – 59; до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 48; до керівників підприємств, установ та організацій, розташованих на території України, – шість.

Тепер запити народних депутатів.

Анатолія Остапенка – до Генерального прокурора щодо незаконного користування земельними ділянками.

Анатолія Остапенка – до міністра соціальної політики України щодо отримувачів пенсії відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною».

Анатолія Остапенка – до Керівника Офісу Президента України щодо підготовлених висновків порушених перед Президентом України клопотань про нагородження державними нагородами України, позбавлення державних нагород України, поновлення у правах на державні нагороди України, видачу дублікатів нагород або документів про нагородження.

Максима Дирдіна – до міністра захисту довкілля та природних ресурсів України щодо вирішення питання з приводу здійснення заходів, спрямованих на очищення річки Синюха та інше.

Тетяни Грищенко – до Прем'єр-міністра України, міністра охорони здоров'я України щодо вирішення питання придбання лінійного прискорювача для КНП «Житомирський обласний онкологічний диспансер».

Олександра Качури – до Генерального прокурора щодо всебічного, повного та неупередженого дослідження обставин кримінального провадження.

Віталія Борта – до міністра юстиції України щодо розгляду скарги на неправомірні дії приватних нотаріусів Некрилова К.Ю. та Маматової (Швиденко) В.В., що призвели до рейдерського захоплення нерухомого майна громадян.

Богдана Торохтія – до Прем'єр-міністра України, голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо окремих питань діяльності Державного агентства автомобільних доріг України.

Богдана Торохтія – до голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо автомобільних доріг України.

Богдана Торохтія – до голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо стану додержання законодавства з питань захисту викривачів.

Богдана Торохтія – до голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо функціонування системи запобігання і виявлення корупції в Державному агентстві автомобільних доріг України та її регіональних підрозділах.

Ольги Саладухи – до Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України щодо пришвидшення розробки проекту Типового договору оренди державного та комунального майна та його подальшого затвердження Кабінетом Міністрів України.

Євгенія Брагара – до прокуратури міста Києва щодо порушень, які відбуваються навколо Державного підприємства «Конярство України».

Богдана Торохтія – до голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо деяких питань функціонування Державного агентства автомобільних доріг України.

Олександра Ткаченка та Івана Шинкаренка – до Кабінету Міністрів України щодо вжиття дієвих заходів для забезпечення фінансування Вилківської міської лікарні.

Олександра Ткаченка та Івана Шинкаренка – до Міністерства юстиції України щодо необхідності вжиття дієвих заходів для надання учаснику бойових дій Ігорю Каркушці гарантованої державою безкоштовної правової допомоги.

Олександра Ткаченка та Івана Шинкаренка – до Офісу Генерального прокурора щодо порушення розумних строків проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях.

Роберта Горвата – до голови Державної податкової служби України щодо імплементації положень Закону [№ 2360-VIII](#) та розвитку виробництва теруарних вин і натуральних медових напоїв.

Ігоря Негулевського – до голови Миколаївської обласної державної адміністрації щодо надання інформації стосовно функціонуючих дитячих будинків та дитячих будинків сімейного типу, кількості дітей-сиріт, усиновлених дітей та дітей, позбавлених батьківського піклування, у Миколаївській області станом на 1 вересня 2020 року.

Групи народних депутатів (Тістико, Дмитрієва та інші) – до голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності, Генерального прокурора щодо неефективного досудового розслідування у справі стосовно екс-голови Львівської обласної державної адміністрації Маркіяна Мальського.

Михайла Цимбалюка – до Прем'єр-міністра України щодо звернення Львівської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України з приводу необхідності гарантування державою захисту педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти, які здійснюють та забезпечують освітній процес в умовах оголошеного Кабінетом Міністрів України карантину у зв'язку з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненого коронавірусом.

Мар'яни Безуглої – до Київського міського голови про надання інформації щодо внесення змін до організаційно-правової форми Київської міської державної адміністрації.

Сергія Мандзія – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності виділення з Державного бюджету України коштів для проведення капітального ремонту консультативно-діагностичної поліклініки Полонської ЦРЛ, яка розташована у Хмельницькій області.

Сергія Мандзія – до Прем'єр-міністра України щодо включення до другого етапу Національної програми «Велике будівництво» проекту реконструкції автошляху Н-25 маршрутом Городище – Старокостянтинів між Славутою та Шепетівкою протяжністю 10 км.

Руслана Князевича – до Генерального прокурора щодо порушення законних інтересів ТОВ «НВП «Ефект Груп» з боку Комісії регіонального рівня при Головному управлінні ДПС у місті Києві.

Олексія Гончаренка – до міністра оборони України щодо надання інформації.

Олександра Бакумова – до міністра внутрішніх справ України, Прем'єр-міністра України щодо вирішення питання нарахування (перерахунку) пенсій окремим категоріям громадян.

Сергія Демченка – до міністра юстиції України щодо захисту прав і законних інтересів власників житлових, нежитлових приміщень за адресою: місто Київ, бульвар Дружби Народів, 14-16, та виконання рішення суду.

Соломії Бобровської – до виконувача обов'язків директора Державного бюро розслідувань щодо невиконання судового рішення службовими особами територіального управління, розташованого у місті Полтаві.

Ігоря Колихаємова – до Прем'єр-міністра України щодо внесення редакційних уточнень до розпорядження Кабінету Міністрів України.

Ігоря Колихаємова – до голови Херсонської обласної державної адміністрації щодо вжитих адміністрацією заходів задля створення вільної економічної зони в межах Херсонської області.

Івана Шинкаренка та Олександра Ткаченка – до Кабінету Міністрів України про необхідність всебічного розгляду звернень громадян щодо неналежного надання житлово-комунальних послуг.

Ольги Саладухи – до Міністерства освіти і науки України про надання інформації.

Сергія Демченка – до міністра охорони здоров'я України щодо деяких питань покращення медичного обслуговування населення та умов праці медичних працівників.

Олександра Гереги – до Прем'єр-міністра України щодо фінансової підтримки організацій Українського товариства сліпих.

Михайла Цимбалюка – до Прем'єр-міністра України щодо забезпечення теплопостачанням жителів міст Новояворівськ та Новий Розділ Львівської області в опалювальному сезоні 2020-2021 років.

Групи народних депутатів (Задорожний, Новіков та інші) – до тимчасово виконуючого обов'язки керівника Державного управління справами щодо питань захисту конституційних прав на високоякісну медичну допомогу хворих, які перебувають на програмному гемодіалізі в Центрі нефрології та еферентної терапії клінічної лікарні «Феофанія» Державного управління справами.

Михайла Бондаря – до голови Буської районної ради Львівської області, голови Бродівської районної ради Львівської області, голови Сокальської районної ради Львівської області, голови Радехівської районної ради Львівської області, голови Кам'янка-Бузької районної ради Львівської області щодо переліку об'єктів культурної спадщини національного та місцевого значення, що потребують реставраційних, ремонтно-будівельних робіт та робіт з поточного ремонту.

Галини Васильченко – до президента Національної академії аграрних наук України щодо систематичного ненадання інформації на депутатські звернення.

Сергія Соболева – до Прем'єр-міністра України про критичний стан роботи державного підприємства «Бердянський морський торговельний порт» та необхідність негайного вжиття заходів, спрямованих на запобігання банкрутству порту.

Олега Колєва – до голови Національної поліції України щодо стихійного ринку в місті Одесі по вулиці Академіка Філатова, 86.

Сергія Ларіна – до голови Державної податкової служби України щодо розгляду скарг підприємців та неправомірних дій посадовців ГУ ДПС у Тернопільській та Черкаській областях.

Павла Мельника – до міністра інфраструктури України, начальника Служби автомобільних доріг у Запорізькій області, голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо проведення капітального ремонту

ділянки автомобільної дороги обласного значення ОО-82086 (Якимівка – Новоданилівка – Таврійське – Петрівка).

Павла Мельника – до міністра інфраструктури України, начальника Служби автомобільних доріг у Запорізькій області, голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо проведення капітального ремонту ділянки автомобільної дороги Т-04-01 (Токмак – Молочанськ – Мелітополь).

Павла Мельника – до Прем'єр-міністра України щодо розгляду пропозицій стосовно необхідності внесення змін до відповідних нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України про відновлення постачання ліків до сільської місцевості, зокрема у Приморському районі Запорізької області.

Павла Мельника – до міністра охорони здоров'я України, тимчасово виконуючого обов'язки голови Національної служби здоров'я України, голови Запорізької обласної державної адміністрації щодо недостатнього фінансування вторинної ланки медичної допомоги в Михайлівському районі Запорізької області, зокрема, для забезпечення у 2020 році в повному обсязі хворих на цукровий та нецукровий діабет необхідними ліками.

Володимира Іванова – до Прем'єр-міністра України, міністра фінансів України, міністра охорони здоров'я України щодо оснащення Південного центру радіаційної терапії на базі Херсонського обласного онкологічного диспансера.

Олександра Гереги – до Прем'єр-міністра України щодо дискримінації прав громадян за ознакою місця перебування.

Юрія Павленка – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття заходів для повернення в Україну 53 дітей та їх батьків, які перебувають у Сирії в таборі біженців «Аль-Хол».

Юрія Павленка – до Прем'єр-міністра України про невідкладні заходи щодо забезпечення виконання місцевими органами влади функцій з дотримання та захисту прав дитини.

Віктора Медведчука та Василя Німченка – до Генерального прокурора щодо перевірки фактів розпалювання релігійної ворожнечі, приниження релігійних почуттів громадян України – вірян Української православної церкви державним виданням «Голос України», його окремими службовими особами та притягнення винних до кримінальної відповідальності.

Віктора Медведчука та Василя Німченка – до Голови Верховної Ради України щодо вжиття заходів для недопущення розпалювання державним виданням «Голос України» релігійної ворожнечі та забезпечення публікації у виданні вибачення перед громадянами України – прихожанами Почаївської лаври, вірянами Української православної церкви за приниження їхніх релігійних почуттів.

Владлена Неклюдова та Володимира Воронова – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності розв'язання проблеми забезпечення на 2020-2021 навчальний рік україномовними підручниками закладів загальної середньої освіти Мангушського району Донецької області.

Владлена Неклюдова та Володимира Воронова – до Прем'єр-міністра України щодо необхідності розв'язання проблеми забезпечення житлом молодих педагогічних працівників та педагогічних працівників, що потребують покращення житлових умов, закладів загальної середньої освіти Мангушського району Донецької області.

Володимира Тимофійчука – до Прем'єр-міністра України щодо придбання твердопаливного котла для Верховинського навчально-виховного комплексу Верховинського району Івано-Франківської області.

Олександра Куницького – до Прем'єр-міністра України щодо виплати заборгованості із заробітної плати перед працівниками Харківського державного авіаційного виробничого підприємства (Харківській авіаційний завод).

Олександра Куницького – до міністра внутрішніх справ України щодо незаконного утримування громадянина України у Святошинському районному відділі поліції, погроз фізичної розправи, психологічного насильства і залякування.

Олександра Куницького – до міністра внутрішніх справ України щодо незаконного обмеження доступу громадян до водних об'єктів на території Журавлівського гідропарку Київського району міста Харкова та систематичного порушення законодавства з боку ТОВ «Контакт плюс» і пов'язаних осіб під час здійснення діяльності на території Журавлівського водосховища.

Сергія Євтушка – до міністра внутрішніх справ України щодо неналежного проведення розслідування за фактом навмисного підпалу житлового будинку та замаху на життя голови Костопільської районної ради Рівненської області – керівника районної партійної організації ВО «Батьківщина» Ткачука С.М.

Віктора М'ялика – до міністра внутрішніх справ України, Прем'єр-міністра України, начальника Головного управління Національної поліції в Рівненській області, Генерального прокурора щодо вирішення питання якісного медичного забезпечення мешканців села Удрицьк Дубровицького району Рівненської області.

Марини Бардіної – до Прем'єр-міністра України щодо визначення (заміни) Кабінетом Міністрів України своїх представників до Комісії з проведення конкурсу на зайняття посади директора Державного бюро розслідувань.

Марини Бардіної – до виконуючого обов'язки Полтавського міського голови щодо організації виїзної комісії для надання оцінки аварійності житлового будинку за адресою: місто Полтава, провулок Шкільний, 4.

Наталії Піпи – до Прем'єр-міністра України щодо розробки та затвердження порядку призначення і виплати компенсації за догляд.

Наталії Піпи – до міністра розвитку громад та територій України щодо відновлення дії Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю.

Ігоря Гузя – до міністра охорони здоров'я України щодо необхідності відновлення державної підтримки хворих з пересадженими органами.

Ігоря Гузя – до Прем'єр-міністра України щодо недопущення ліквідації Олімпійського коледжу імені Івана Піддубного як єдиного в Україні закладу олімпійської освіти.

Сергія Ларіна – до Прем'єр-міністра України про розгляд звернення представників громадськості Олександрійського регіону Кіровоградської області щодо зубожіння та соціальної незахищеності громадян в умовах ринкової трансформації економіки.

Олександра Аліксійчука – до Прем'єр-міністра України, голови Рівненської обласної державної адміністрації, голови Млинівської селищної ради Рівненської області, Уповноваженого Президента України з прав дитини щодо негайного відновлення права дітей на освіту в обраному навчальному закладі.

Оксани Савчук – до Прем'єр-міністра України, голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації, голови Надвірнянської районної державної адміністрації, начальника Головного управління Держгеокадастру в Івано-Франківській області, Івано-Франківського обласного центру з гідрометеорології щодо надання статусу гірського населеного пункту селищу міського типу Ланчин Надвірнянського району Івано-Франківської області.

Олега Кулініча – до міністра інфраструктури України, Прем'єр-міністра України, голови Державного агентства автомобільних доріг України щодо забезпечення додаткового фінансування на ремонт та утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення Полтавської області в розмірі 4 тисячі 335 мільйонів гривень у додаток до фінансування з державного бюджету місцевих бюджетів за бюджетною програмою 3131090 у 2021 році.

Олени Копанчук – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття заходів з добудови енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС.

Ганни Бондар – до Прем'єр-міністра України щодо приватизації стратегічних державних підприємств, закладів та установ.

Богдана Торохтія – до Прем'єр-міністра України щодо автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення в межах відання обласних державних адміністрацій.

Богдана Торохтія – до генерального директора комунального підприємства «Харківводоканал» щодо якості питної води та інших питань діяльності КП «Харківводоканал».

Богдана Торохтія – до директора комунального підприємства «Житомирводоканал» щодо якості питної води та інших питань діяльності КП «Житомирводоканал».

Богдана Торохтія – до директора комунального підприємства «Коломияводоканал» щодо якості питної води та інших питань діяльності КП «Коломияводоканал».

Анатолія Костюха – до Прем'єр-міністра України щодо надання окремим територіям Закарпатської області статусу курортів.

Анатолія Костюха – до Прем'єр-міністра України щодо надання інформації стосовно виплат громадянам, які проживають, працюють (навчаються) на території гірських населених пунктів Закарпатської області.

Соломії Бобровської та Микити Потураєва – до Голови Верховної Ради України щодо виділення в приміщеннях адміністративних будинків Верховної Ради України кімнати для релігійних потреб.

Ігоря Кривошеєва – до керівника Закарпатської обласної прокуратури щодо правомірності видобутку піщано-гравійної суміші на території села Зарічово Перечинського району Закарпатської області.

Ігоря Кривошеєва – до керівника Закарпатської обласної прокуратури щодо кримінального провадження стосовно незаконного заволодіння коштами на будівництво школи в селі Кваси Рахівського району Закарпатської області.

Романа Лозинського – до голови Донецької обласної державної адміністрації щодо відновлення роботи басейну в місті Дружківка.

Юлії Овчинникової – до міністра оборони України, директора Державного підприємства «Ужгородське військове лісництво» щодо належності лісових ділянок державного підприємства «Ужгородський військовий лісгосп» до пралісів, квазіпралісів та природних лісів.

Анатолія Остапенка – до голови Черкаської обласної ради, Директора Національного антикорупційного бюро України щодо корупційних правопорушень, пов'язаних із незаконним користуванням земельними ділянками.

Сергія Львовчкіна – до Прем'єр-міністра України щодо загрозового рівня боргового навантаження на економіку внаслідок зростання державного боргу.

Шановні народні депутати, це всі депутатські запити. Ми, напевно, попросимо всіх, хто хоче виступити з різних питань, доєднатися до верховної зали і запросити всіх народних депутатів.

СТЕФАНЧУК Р.О., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. У мене ще одне оголошення, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка.

СТЕФАНЧУК Р.О. Надійшла заява на ім'я Голови Верховної Ради України Дмитра Олександровича Разумкова від народної депутатки Савчук: «Прошу не враховувати мій голос «за» під час розгляду проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі» через очевидний технічний збій у роботі системи «Рада-3» та некоректною роботою кнопок системи. Прошу зарахувати мій голос «проти» під час розгляду проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу комісії з проведення конкурсу на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу записатися, хто бажає виступити з різних питань. Проводиться запис.

До слова запрошується Юлія Гришина, фракція «Слуга народу». Прошу, пані Юліє.

ГРИШИНА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановні українці! Сьогодні на розгляд парламенту було представлено проект Державного бюджету України. Ми послушали доповідь міністра фінансів України, послушали виступи народних депутатів, почули багато критичних моментів. Я як представниця освітян у парламенті, представник Комітету з питань освіти, науки та інновацій передусім звернула увагу на показники проекту Державного бюджету, які пропонують нам щодо фінансування освіти та науки, і хочу озвучити кілька тез.

Наука. На наукову та науково-технічну діяльність закладів вищої освіти та наукових установ передбачено у проекті 820 мільйонів гривень, на підтримку пріоритетних напрямів наукових досліджень у закладах вищої освіти – 100 мільйонів гривень.

Що стосується підтримки талановитої молоді. Вона є в проекті бюджету – це добре. Передбачено фінансування Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту в розмірі 500 мільйонів гривень. Фонд розвитку закладів вищої освіти та фахової передвищої освіти забезпечено фінансуванням у розмірі 1 мільярд гривень. На підготовку кадрів закладами вищої освіти передбачено 21 мільярд 900 мільйонів гривень, закладами вищої освіти і фахової передвищої освіти – 4,8 мільярда гривень.

Варто зазначити, що уряд почув наші пропозиції, і в цьому проекті Державного бюджету вже передбачена нова субвенція місцевим бюджетам на заходи, спрямовані на боротьбу з COVID-19 у закладах загальної середньої освіти загальним обсягом 1 мільярд гривень. Це хороша новина. Тому що уряд звернув увагу на те, що наші заклади освіти, які управляються і фінансуються засновниками, тобто органами місцевої влади, не справляються, зараз недостатнє фінансування, щоб забезпечити безпеку навчального процесу, забезпечити засобами захисту наших дітей, і тому плюс те, що 1 мільярд гривень виділено додатково на нову бюджетну програму.

Це характеристика лише щодо кількох бюджетних програм. Чи задоволена я особисто обсягом фінансування? Ні, не задоволена. Тому готуватиму і відстоюватиму збільшення фінансування на систему освіти насамперед у частині збільшення зарплат нашим освітянам. Вони мають отримувати достойну заробітну плату, і ми відстоюватимемо, щоб у проекті Державного бюджету ця вимога була обов'язково передбачена.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується Михайло Волинець, фракція «Батьківщина». Будь ласка, пане Михайле.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановні українці! Ми сьогодні в парламенті розпочали розглядати проект бюджету. Ми бачили тут у повному складі Кабінет Міністрів на чолі з Прем'єр-міністром.

Я зупинюся зараз на одному аспекті, але надзвичайно важливому. Вугільна галузь є базовим фундаментом всієї промисловості України. Це енергетика, це паливо, це робота хімічної, коксохімічної промисловості, металургії. Це зайнятість не просто сотні тисяч людей, а мільйонів людей. Але що відбувається? У проекті бюджету закладено всього-на-всього 4,5 мільярда гривень. Просто дивно. Це враховуючи те, що в минулі роки також до бюджету закладалися копійки, і проблеми накопичувалися роками.

А на сьогодні заборгованість із заробітної плати становить уже майже 1 мільярд гривень. Неважко передбачити, що якщо так буде відбуватися, то до кінця року заборгованість становитиме 2 мільярди гривень. Щоб не допустити такої катастрофи, я розробив зміни до проекту бюджету на поточний 2020 рік, і вчора ми в парламенті їх розглядали. На диво, бюджетний комітет не підтримав цієї пропозиції, але було обіцяно, Кабінет Міністрів в пошуку, і будуть знайдені рішення, щоб ця заборгованість більше не зростала і виділити кошти з бюджету.

Дякую народним депутатам, також моїм колегам з бюджетного комітету за те, що стосовно шахти «Надія» все-таки дослухалися до пропозицій, які я розробляв разом з Михайлом Бондарем і за підтримки фракції «Батьківщина», і було виділено 50 мільйонів гривень на погашення поточної заборгованості із заробітної плати. Але коли ми розробляли ці пропозиції, то заборгованість зросла ще на 10 мільйонів з урахуванням нарахованих зарплат за серпень.

Далі. Щодо тієї гуманітарної катастрофи, яка зараз розгорнулася в Кривому Розі, про що говорять у всьому світі. Усі правозахисні організації світу про це порушують питання, світові глобальні організації: Міжнародна організація праці, Організація Об'єднаних Націй, усі інші. Лише наша влада, наші центральні засоби інформації замовчують цю тему.

На сьогодні 170 гірників перебувають під землею. Я вночі мав декілька дзвінків від гірників, які з-під землі телефонують і просять звернути увагу. Чому в парламенті ми про це не чуємо, чому засоби масової інформації замовчують і таке інше?

Я і під власні гарантії, і після перемовин з представниками Міністерства економіки звернувся сьогодні до шахтарів: направте своїх повноважних представників для проведення перемовин з роботодавцями...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Михайле, дякую за виступ.

До слова запрошується Дмитро Любота, фракція «Слуга народу». Прошу, пане Дмитре.

ЛЮБОТА Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (одномандатний виборчий округ № 177, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Сьогодні нам представили проект Державного бюджету України на 2021 рік. Тож з цієї високоповажної трибуни звертаюся до Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, що відповідно до пункту 5 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про освіту» засновникам закладів освіти рекомендовано протягом п'яти років привести установчі документи закладів освіти у відповідність із цим законом. Тобто до вересня 2022 року загальноосвітні школи та навчально-виховні комплекси можуть функціонувати і отримувати державне фінансування.

Однак на даний момент в Бюджетному кодексі України передбачено фінансування ЗОШ та НВК лише на 2020 рік. Таким чином, на сьогодні в Україні складається ситуація, що такий тип закладів освіти, як загальноосвітні школи та НВК, у 2021 році залишаться без фінансування.

Враховуючи це, пропоную внести зміни до пункту 50 прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України, а саме установити, що до приведення установчих документів закладів освіти у відповідність з вимогами Закону України «Про освіту» їх фінансове забезпечення здійснюється відповідно до порядку, який діяв у 2020 році.

Відповідне депутатське звернення мною вже направлено до Прем'єр-міністра вчора, 17 вересня. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, пане Дмитре.

До слова запрошується пан Михайло Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка, пане Михайле.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні слухачі, телеглядачі! Я хотів би сьогодні зосередити увагу на двох речах.

Перше. Україна входить у процес виборів до місцевих рад. Кабінет Міністрів до сьогодні не опрацював і не затвердив перелік повноважень новостворених районних рад. Я звертаюся до Прем'єр-міністра України, до Міністерства розвитку громад та територій України негайно виробити та затвердити перелік повноважень новостворених районних рад, кандидати в депутати яких уже розпочали свою реєстрацію.

Друге питання, на якому я хотів сьогодні зосередити увагу впродовж всього того, що сказали колеги про проект бюджету. Справді, Кабінет Міністрів

виконав свій обов'язок відповідно до чинного законодавства і подав проект бюджету до 15 вересня на розгляд парламенту. Чи задовольняють ці цифри насамперед мене як першого заступника голови Комітету соціальної політики, захисту прав ветеранів? Звичайно, ні. Коли ми кажемо про субсидії, то уряд пропонує в проекті бюджету на 2021 рік виділити лише 2 мільярди 722 мільйони на пільги по субсидіях. Вибачте, а що, зросла купівельна спроможність чи доходи громадян? Ми попереджали, коли приймався закон про посилення повноважень уряду щодо перегляду субсидій, казали, що тим законом передбачається позбавлення великої кількості громадян саме субсидій, через те уряд зменшив їх на таку велику суму. Ми вимагаємо перегляду саме цієї контрольної цифри.

Третє. Коли ми кажемо, а кому зменшили, то Міністерству оборони – мінус, Міністерству у справах ветеранів – мінус. Ми вважаємо, що потрібно переглянути цифри на фінансування оборони. Що, у нас зменшилася кількість ветеранів? Ні. Вони вимагають підтримки держави.

Наостанок. Ще за попередніх урядів, у 2016 році, у жовтні, прийнята постанова про споживчий кошук. У 2017 році Конституційний Суд скасував. До сьогодні немає переліку споживчого...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Михайле, за ґрунтовний виступ.

До слова запрошується Володимир Арешонков, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Дякую. Шановні головуючі, шановні колеги! Шкода, що п'ятниця – знову нас так мало наприкінці робочого дня. Це означає, що над Регламентом нам ще треба буде попрацювати. Тим паче я дякую всім, хто є.

Щодо конкретної теми, яку я зараз хочу порушити. Сьогодні, коли міністр фінансів озвучував проект бюджету на 2021 рік, я поставив йому одне просте запитання. Є рішення Конституційного Суду 2018 року, яке зобов'язало відновити в повному обсязі соціальні пільги і гарантії для багатьох категорій наших громадян. Це ветерани війни, праці, це громадяни, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській атомній станції, це афганці, військовослужбовці та інші – достатньо велика категорія і кількість наших громадян, яким у свій час пільги було скасовано. Відповіді конкретної я не почув. На жаль, хочу сказати, що в проекті бюджету на наступний рік цих коштів практично не передбачено.

Тому наша депутатська група «Довіра» наполягає на тому, щоб під час формування проекту бюджету це питання обов'язково було розглянуте. Тим паче що Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів порушував цю тему, але наскільки я знаю, сьогодні питання прийняття нової державної програми з тим, щоб повністю задовольнити заборгованість, яка є перед чорнобильцями, на жаль, на рівні уряду не розглядається. Тому, безперечно, ми будемо вимагати її прийняття.

Тепер щодо підтримки галузі освіти і науки. Я сьогодні також говорив про те, що на наступний рік катастрофічно зменшується фінансування наших українських науковців. Це неприпустимо. Міністри пообіцяли, що це питання буде

розглянуто. Але я хочу нагадати, що на цей рік була зупинена дія українського уряду про підвищення заробітної плати педагогам-освітянам: учителям, працівникам дошкільця, позашкільних закладів. Ми вимагаємо, щоб наступного року було вжито конкретних заходів щодо підвищення заробітної плати педагогам, до того ж потрібно розібратися з тим недосконалим формулюванням, чи це три мінімальних зарплати, чи йдеться про прожитковий мінімум. Ми маємо чітко сказати педагогічним працівникам і вчителям, що з 2021 року буде суттєво підвищено їм заробітну плату.

Безперечно, надзвичайно важливим є питання фінансування галузі охорони здоров'я і, власне, все, що стосується соціального захисту наших громадян. Це наше...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Володимире, за ваш виступ.

До слова запрошується Олександр Бакумов, фракція «Слуга народу». Будь ласка, пане Олександрє.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановна президіє, шановні колеги! Хотів би вас поінформувати, що вчора у Комітеті з питань правоохоронної діяльності відбулися комітетські слухання, присвячені діяльності Державного бюро розслідувань. У цьому заході брали участь представники судової гілки влади, Офісу Генерального прокурора, інших правоохоронних органів державної влади, а також наукова спільнота нашої держави. Поряд з певними позитивними моментами, що були зазначені під час обговорення, ми виявили певні прогалини в роботі Державного бюро розслідувань. Хотів би вас поінформувати і наголосити на необхідності керівництва Державного бюро розслідувань ці питання вивчити і вирішити.

Перше. Це проведення і реалізація кадрової політики Державного бюро розслідувань, зокрема, проведення конкурсів. Порядок і критерії проведення мають бути більш конкретизованими, а публічність і гласність проведення всіх конкурсів на зайняття вакантних посад мають бути гарантовані.

Друге. До сьогодні не сформована Рада громадського контролю при Державному бюро розслідувань з моменту початку його функціонування. Як наслідок, не сформована також Дисциплінарна комісія Державного бюро розслідувань, і це питання треба негайно вирішувати.

Третє. На сьогодні не виконано рекомендацій Комітету з питань правоохоронної діяльності ще попереднього скликання Верховної Ради України, тобто їх також треба було виконати.

Четверте. Ми зафіксували те, що грифуються всі документи з грифом «Для службового користування», що є неприпустимим, а отже, і члени комітету, і народні депутати, не мають можливості ознайомитися з певним видом інформації.

Наостанок. Прозорість і відкритість в діяльності Державного бюро розслідувань мають бути гарантованими, чого так на сьогодні не вистачає.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олександрє.

Ну, що ж, шановні народні депутати, час, відведений для виступів з різних питань, у нас стрімко вже злетів.

Прошу, пане Русланє.

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, я із сумом уже котрий тиждень після у п'ятницю дивлюся на цей зал. Перекоаний, що, мабуть, це не той підхід і не те раціональне використання часу, державних, бюджетних ресурсів і просто уваги глядачів, що повинна демонструвати Верховна Рада України.

Мені надзвичайно прикро, що максимум 10-20 народних депутатів знаходять час послухати, які є реально сьогодні проблеми і доносяться з вуст їхніх колег.

Тому я просто звертаюся до тих небайдужих, які кожен п'ятницю перебувають тут і потім разом, у маленькій такій компанії, махають фотографу, щоб їх сфотографували, що вони на робочих місцях. Усе-таки треба нам якось подумати і переглянути проходження виступів народних депутатів з різних питань у Регламенті Верховної Ради України.

Крім цього, оскільки в мене ще є трохи часу, я також хотів би висловитися і щодо того, наскільки ми, народні депутати, маємо дотримуватися тих вимог, що самі встановлюємо законами. Насамперед йдеться про масковий режим у стінах Верховної Ради України. Чесно, я вже втомився повторювати, що в нас тут не зона, яка вільна від COVID-19, і народні депутати входять, мабуть, у найбільший відсоток осіб, які захворіли на коронавірус, і, на превеликий жаль, ми маємо ще плюс одного колегу, у якого підтвердився результат на COVID-19. Тому я все-таки звертаюся з проханням до всіх народних депутатів, які в цьому залі, чи, можливо, чутимуть це, давайте все-таки станемо взірцями того, як ми маємо дотримуватися санітарних вимог, які ми самі для себе встановлюємо.

Тому два питання – це перегляд проходження виступів з різних питань і питання самодисципліни. Настав час стати взірцем того, як має бути в нашій державі реалізована законослухняність.

Дякую, Олено Костянтинівно.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.